

Věrná

S R Á Ž

1474-1
Sazoch Václ.
Lukavec 40
p. Lovosice

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník VI. — Číslo 24—25

V Zateci dne 15. června 1951

Cena 6 Kčs

Projev předsedy vlády Antonína Zápotockého na krajské konferenci KSČ v Ústí nad Labem

V době konání našich krajských konferencí probíhá u nás lidové hlasování za Pakt míru, proti remilitarisaci západního Německa a proti zrádné emigraci. Při tom jsou často kladeny otázky: „Je pravda, že hrozí nebezpečí války? Věříte vy, komunisté, že válka nebude? Když válka nebude, tak proč zbrojit a proč také my budujeme armádu?“

Na to můžeme klidně odpovídat: Válečné nebezpečí tu je a my věříme, že se dá válce zabránit. Ale abychom ji zabránili, nemůžeme skládat ruce v klín. Neprosíme o mír a nespoleháme na to, že nám mír spadne s nebe. My chceme mír bránit a za mír bojovat.

Už soudruh Lenin ve svých projevech a článcích ukazoval na nebezpečí imperialismu a jeho choutky a upozorňoval, že imperialisté „slabého bijí“. Dějiny imperialistických válek svědčí o tom, že imperialistické války byly započaty proti těm, o kom se imperialisté domnívali, že je slabý a že ho mohou bít, že je ho možno utiskovat a vykořisťovat. My však nechceme být ani slabí, a ani nechceme být bít.

Vzpomeňme na první republiku. Tehdy nás ujišťovali, že válek nebude a slibovali zabránění válce. Říkali, že je potřeba přinášet oběti, ustupovat před požadavky imperialistů a podrobovat se. Obětovali dokonce pohraniční kraje, aby prý zabránili válce a nakonec přijali i protektorát. Přijali Hitlera, aby zabránili válce!

Všechny ústupky, které se imperialistům dělaly, válce nezabránily, naopak příchod války urychlily.

Co jsme říkali my, komunisté? My, komunisté, jsme tenkrát upozorňovali na to, má-li se válce zabránit, nesmí se před válečnými štváči a před Hitlerem ustupovat.

Už tenkrát, před zahájením druhé světové války, upozorňovali jsme v roce 1937 a 1938, že doba je vážná a kritická a nad Evropou plouží hrozné válečné mraky a nebezpečí válečného vpádu zvláště ohrožuje Československo a jeho lid bez rozdílu národnosti. Když se jednalo o obranu republiky proti hitlerovskému vpádu, prohlašovali jsme, že jsme ochotni, my, komunisté, republiku hájit, i když se k nám, dělníkům, macešsky chovala. My jsme uznávali, že je zapotřebí postavit se na obranu vlasti a upozorňovali jsme, má-li se skutečně obrana uskutečnit, že je potřeba pozvednout výrobu, likvidovat nezaměstnanost a rychle budovat těžký průmysl.

Proč si troufali američtí kapitalisté nyní po druhé světové válce na Koreu? Proč zahajovali proti Korejcům imperialistickou válku? Poněvadž se domnívali a počítali s tím, že Korea je slabá, že ještě nemá rozvinutou průmyslovou výrobu a proto že je možno proti korejskému národu útočit a pokorit a podmanit si ho. Kdyby se korejský lid dal na cestu ústupků před mocným a silným, pak by následovala americká okupace, ztráta samostatnosti a svobody, nastolení kapitalismu a nástup otročenství a vykořisťování.

Korejský národ postavil se však na obranu své svobody a tím zároveň na obranu míru. Korejskému národu přispěchali na pomoc čínští dobrovolníci, protože čínský národ si plně uvědomuje, že kdyby Korea padla, znamenalo by to imperialistickou válku proti Číně.

A proto, že Korea se postavila na odpor, protože je zde pomoc čínských dobrovolníků, byli američtí váleční štváči zaraženi, mír byl zachován a nebezpečí třetí světové války oddáleno.

I pro nás z toho plyne poučení, že nepřítel by se nerozpakoval nás

napadnout, kdyby měl jistotu, že jsme slabí, že jsme bezmocní, že se na odpor nepřipravujeme. Tak bychom nebezpečí války urychlili. My však budeme dále odhalovat pikle válečných štváčů, trestat všechny jejich pomahače, sabotážníky a zrádce. Budeme budovat svou armádu a starat se, aby byla řádně vybavena. Jistě se nám to podaří. Důkaz o tom podala naše vojenská přehlídka 6. května, v den výročí našeho osvobození. Postaráme se, aby naše armáda byla ještě pevnější, ještě lépe vyzbrojená a vybavená. A abychom to splnili, budeme budovat i svou průmyslovou výrobu.

Budování a přebudování naší průmyslové výroby

Jestliže chceme zajistit naši samostatnost a svobodu, nemůžeme nechat výrobu v tom stavu, v jakém byla za první, buržoasní republiky. Zkušenosti nám ukázaly, že na obranu samostatnosti národa, na obranu míru taková výroba, jakou jsme měli za první republiky, nestačí. My musíme výrobu změnit a přizpůsobit svému budování, svým potřebám obrany státu a hospodářským potřebám míru. My si musíme uvědomit, že sami a jen se svými silami bychom svou samostatnost neubránili, tak, jako by sama se svými silami proti náporu imperialistů neubránila svou samostatnost malá Korea.

My můžeme svou samostatnost a svou svobodu ubránit jen ve společenství s druhými mírumilovnými národy. Jen opření o velkou moc Sovětského svazu můžeme uchovat svou samostatnost. Víme už po všech zkušenostech, kterými jsme prošli, na koho se můžeme spoléhat a o koho se můžeme opírat. Proto, když budujeme svou výrobu,

nemůžeme se ohlížet jen na svou vlastní potřebu. Musíme svou výrobu budovat a orientovat také podle potřeby našich spojenců. Nám musí dnes záležet na tom, aby vešle obranyzpůsobilého Československa byly k obraně způsobilé země lidových demokracií, lidové demokratické Polsko, Bulharsko, Maďarsko, Rumunsko, Albánie a všechny lidové demokratické státy. Jen ve spojení všech mírumilovných států a národů, opření o velkého Sovětský svaz a jeho moc můžeme zhatit plány válečných štváčů.

Naše výroba za první kapitalistické republiky byla odvislá od spojení s kapitalistickými západními velmocemi. Nemůžeme ji nechat v takovém stavu, který nás činil závislými na kapitalistických státech a zbavoval hospodářské samostatnosti. Měli jsme široce rozvinutou průmyslovou výrobu, která však neměla žádnou svou základnu surovin. Všechny důležité suroviny, které potřebujeme k výrobě, jsme museli dovážet z kapitalistické ciziny a do kapitalistické ciziny jsme vyváželi své výrobky spotřebního zboží, svůj textil, sklo a pod. Tak jsme byli nerozlučně spjati se všemi výkyvy kapitalistického hospodářství. Když kapitalistické hospodářství se ocitalo v krizi, když přicházely hospodářské pohromy, v důsledku toho klesl odbyt, my jsme tím nejvíce trpěli. Zastavovaly se továrny, dělníci byli propouštěni z práce a byli to naši dělníci, kteří na svých bedrech odnášeli všechny důsledky kapitalistické krise.

V době kapitalistické konjunktury naši dělníci se dělali na výmězky domácích a zahraničních kapitalistů, v době hospodářské krise hladověli a trpěli zase pro zisky domácích a zahraničních kapitalistů. To jsou poučení, která jsme získali a protože i dneska by chtěli kapitalistické velmoci ohrožovat naše hospodářství, hnát nás do nových krisí a otfesů, nemůžeme se na západní kapitalisty a na spojení s nimi orientovat. Musíme své hospodářství od základu měnit, orientovat se na ty spojence, se kterými tvoříme velký mírový blok.

Proto se dnes snažíme také využít vlastní surovinové základny. Není to pravda, jak říkali kapitalisté, že naše země je chudá na přírodní bohatství. Kapitalisté říkali: my nemáme naftu, železnou rudu a pod., a proto to nejde jinak, musíme spojení s kapitalistickými státy udržovat, nesmíme si je rozhněvat. Při tom nedělali žádné výzkumy a nesnažili se přírodní bohatství naší země objevit. Dnes nám

zkušenosti ukazují, že výzkumníci, které provádíme za vydatné podpory Sovětského svazu, nám přináší veliké výsledky. U nás na příklad shledáváme, že máme pyrity, které nutně potřebujeme na výrobu ušlechtilého železa, které jsme dosud dováželi ze zahraničí a za které jsme hodně platili. Naše ložiska pyritů jsou tak mocná, že ukojí nejen naši spotřebu, ale můžeme ještě vyvážet a zásobovat naše spojence.

Chce někdo věřit, že naše Krušnohoří neskrývá celé množství nerostů, které leží ladem a které my jsme povinni objevit a tak učinit naši vlast nejen krásnou na pohled, ale bohatou ve skutečnosti.

Vybudovat všechno to, co my k zachování samostatnosti potřebujeme, to je úkol naší výroby.

Za těch několik málo let, ve kterých přebudováváme naši výrobu, udělali jsme veliký krok kupředu. Důkaz o tom vidíme na našem veltrhu. Vidíme, co je možno udělat a vykonat, co nám může přinést rozvoj našeho hospodářství a co nám může přinést spojení a přátelství s našimi novými, lidově demokratickými spojenci. V expozici Číny vidíme její ohromné, nevyčerpatelné bohatství. Co však Čína od nás potřebuje? Nepotřebuje textil, porcelán, sklo a boty. Potřebuje stroje, železniční lokomotivy, vagny, automobily, obráběcí stroje, zařízení cukrovarů a zařízení pro všechny možné továrny. To je to, co od nás chtějí naši lidově demokratičtí spojenci, a proto my musíme dělat to, co nám zaručuje naprostou ochranu proti hospodářským krisím. Nemusíme se obávat, že kdybychom rozvinuli výrobu do jakékoliv šíře, bude u nás nezaměstnanost a že u nás budou výrobky zůstávat ležet ladem.

Veliké dílo přestavby, které dnes provádíme pochopitelně přináší obtíže. Veliká díla a veliké věci se neuskuteční obratem ruky. Mnozí lidé nedovedou pochopit, proč to nebo ono děláme, proč na příklad některou výrobu odbouráváme, když tady kolik let byla a existovala. Dobře, byla tady, ale každou chvíli byla nezaměstnanost a hlad.

Na příklad dělníci v Chomutově těžko chápali, že mají přestat vyrábět budíky, že musí do oceláren, abychom měli více oceli. My si musíme uvědomit, že je důležitější mít dostatek ušlechtilé oceli než budíků. Když nebudeme mít dostatek uhlí, železa a oceli, tak nebudeme moci zvyšovat životní úroveň. Otázku naší výroby je potřeba řešit se stanoviska celku, a to nejen s našeho státního celku, ale

se stanoviska velikého mírového spojení s lidově demokratickými státy a velkým Sovětským svazem.

Zvýšit produktivitu práce

S otázkou budování a přebudování našeho průmyslu souvisí otázka produktivity práce. Soudruh Klement Gottwald ukázal na zasedání Ústředního výboru strany, že nám rychleji rostou mzdy a platy než produktivita práce. Právě z toho roste nám řada obtíží, na které mnozí poukazují a které si nedovedou vysvětlit.

Je třeba si uvědomit, že v socialistické společnosti blahobyt celého národa a v první řadě pracujících není odvislý od toho, jak mnoho kdo má peněz, ale je odvislý od toho, jak mnoho dovedeme vyrobit. Budeme-li mzdy a platy jenom zvyšovat a při tom málo vyrábět, poroste nám drahota, ať chceme nebo nechceme. Jestliže málo vyrábíme a máme velkou poptávku, drahota musí růst a žádná vláda není v stavu tomu zabránit. U nás je mnoho lidí, kteří se pořád dívají na všechny problémy se starého, kapitalistického hlediska, i když říkají, že jsou socialisté. Ukazuje nám to příklad osmihodinových sobotních směn v hornictví.

Co jsme slyšeli se strany mnohých horníků? „Odbouráváte nám bolševické vymoženosti! Utíkáte od požadavků, za které jste sami bojovali a za které jste nás sami do boje vedli!“

Na dole Masaryk v Břežánkách odepřeli havíři fírat v sobotu a usnesli se na resoluci, ve které říkají, že se nenechají od nové republiky vykořisťovat. Je to vážné obvinění a tuto věc využili i v zahraničním rozhlase. Mluvili o tom, že jsou u nás vykořisťování horníci, že se horníci proti vykořisťování bouří, protože jim vláda bere bolševické vymoženosti, a ty horníky, kteří se brání, zavírají do kriminálu a persekvuje a že tak činí i soudruh Zápotocký, který zradil svou odborářskou minulost.

Jaká je skutečnost?

Požadavek šestihodinové sobotní směny byl požadavek Rudých odborů, jejichž jsem byl vedoucím sekretářem a vedl také boj za bolševickou sobotu. V jaké to bylo situaci? My jsme měli statisíce nezaměstnaných, přes milion lidí, kteří pracovali jen půl týdne — 3 až 4 směny. Tak to vypadalo v oné době, kdy statisíce dělníků a jejich rodin bylo odkázáno na desetikorunové žebračky týdně. V té době, kdy zaměstnaní havíři přinášeli týdenního platu 30, 40, 50 korun.

V té době reformističtí odboráři vytýčili požadavek 40hodinového pracovního týdne a při tom samozřejmě snížení mezd. Proti tomu my rudí odboráři jsme vystoupili s požadavkem za sedmihodinový pracovní den s podmínkou, že tím nesmí být dotčeny mzdy. Za tento požadavek jsme vedli boj a vybojovali jsme v hornictví šestihodinovou pracovní dobu v sobotu.

Byla to tehdy velká vymoženost, ale není to možné považovat za vymoženost dnes. Máme my dneska nezaměstnanost? Pracují horníci jen tři směny v týdnu? Nemáme odbytu na uhlí a máme nedostatek kupní síly? Leží nám potraviny v krámech ladem a textilie ve skladech? Chodí kolem nich nezaměstnaní, hladoví a rozedraní horníci a nemají peněz, aby si mohli to, co se v krámech hromadí, koupit? Je dnes takováhle situace?

Ne, opak je pravdou! — Ten, kdo mluví dnes o bolševické sobotě, nenaučil se dosud socialisticky myslet, myslí kapitalisticky a žene — ať chce nebo nechce — vodu na mlýn kapitalistické reakce.

Na dole Masaryk přijali na návrh horníka Tichého resoluci, že se nedají od republiky vykořisťovat. Byl za tuto resoluci někdo zavřen? Ne! Tichý se svými kamarády byl povolán k audienci k prezidentu republiky. Stalo se někdy v první republice, aby, když horníci protestovali proti vládě, ať oprávněně nebo neoprávněně, byli povoláni k audienci k prezidentu republiky? Nestalo!

A jak odůvodňoval Tichý resoluci? Říkal: „Já mám právo jít s rodinou v sobotu na rekreaci a proto nebudu v sobotu dělat!“

Není to jistě špatný požadavek jít v sobotu s rodinou na rekreaci. Jistě se k němu jednou dopracujeme. Ale proto, abychom se k němu dopracovali, musíme dneska likvidovat bolševické soboty.

Tichý dále uvedl: „Proč já mám pracovat v sobotu, když dělám jen pět dnů v týdnu, vydělám si měsíčně 9000 Kčs a více nepotřebuji?“ Tak argumentoval Tichý, který přiznal, že při všem tom „vykořisťování“ horníků, vydělá si on za pět dnů v týdnu měsíčně 9000 Kčs. Stanovisko Tichého je krajně sobecké, socialismu nepřátelské, je reakční a kapitalistické. Tak uvažovali kapitalisté: „Nám to stačí, co máme a republiku vem čert.“ A proto došlo k Mnichovu a proto došlo k okupaci. My nedopustíme, aby těch šest let, která jsme prožívali za hitlerovské okupace, jsme prožívali znovu.

Při dodržování 48hodinové pracovní doby nejedná se jen o horníky. Je tu ještě celá řada jiných odvětví. Zejména ve stavebnictví. Tam sice nikdy žádná bolševická sobota zavedena nebyla, ale dnes nám ji všude zavádějí a to v době, kdy to můžeme nejméně potřebovat.

Za kapitalismu pracovali stavební zaměstnanci bez ohledu na pracovní dobu, jezdili za prací čert ví, jak daleko, nestavěli žádné požadavky odlučného a pod. Co dnes vidíme? Dneska najednou stavební dělník nemůže v sobotu pracovat a docházíme tak daleko, že na Ostravsku dosahuje absence 32%. Mnozí dělníci si na stavbách také myslí: „Nám i 4 dny práce stačí, vyděláme dost a nepotřebujeme víc.“ Kam bychom však došli s výstavbou socialismu a s výstavbou naší republiky, kdybychom si všichni takto počínali? Kde bychom chtěli ukojit hlad, který je teď po bytech, jak bychom chtěli postavit socialismu nové základy, které potřebujeme, aby se životní úroveň zvyšovala.

My dnes nepotřebujeme žádná radikální, anarchistická hesla. My jsme získali jednu velikou vymoženost: Odstranili jsme kapitalisty, otevřeli si cestu k budování socialismu. Tuto největší bolševickou vymoženost, kterou jsme získali po těžkých bojích a obětech, za kterou desetitisíce našich lidí položilo životy, my tuto bolševickou vymoženost nikdy a nikomu nevydáme. Budeme ji chránit ne planými slovy, ale údernickou prací, a to je nejlepší ochrana naší bolševické vymoženosti. Jen po této cestě zvýšíme výrobnost, zvýšíme produktivitu práce, zvýšíme výkony a zvýšíme výrobu nových hodnot.

O některých zásobovacích otázkách

Máme určité zásobovací obtíže! Není však pravda, že by se u nás zásobování zhoršilo. My jsme žádné přiděly neodbourali. Pociťujeme dnes nedostatky na volném trhu masa, vajec a pod. Pociťujeme dnes tyto nedostatky na volném trhu proto, že růst výroby neroste stejně jako poptávka.

Objem mezd a platů, protože se zařazují noví lidé do výroby, poněvadž se přechází na údernické systémy, že stoupají mzdy a platy, vzrostl nám za první čtvrtletí o pět o 130%. Produktivita práce nám tak ale nestoupá, zvláště ne v zemědělství.

Letos dovážíme 1.000.000 tun obilí. To znamená 100.000 vagonů obilí ze Sovětského svazu a jiných lidově demokratických republik. Svoji úrodu jsme spotřebovali za půl roku a nebyť SSSR a zemí lidově demokracie, pak bychom v druhé polovině roku neměli ani na zákonný přírůstek.

Jen proto, že můžeme tolik dovézt, můžeme svoje zásobování na dnešní výši udržet. Můžeme dovážet proto, že naši dělníci v převážné většině plní výrobní plány. Ještě žádný rok jsme nedováželi tolik obilí, masa a vajec, jako dovážíme letos. Nebylo to ani v letech 1947 a 1948, v době velikého sucha a neúrody. Proto se naše zásobování zlepšuje. Proto volný trh se rozšiřuje a spotřeba stoupá.

Ještě loňského roku v první polovině jsme měli 1500 prodejen volného masa. Letos je jich 7.500 a skoro ve všech restauracích se prodávají obědy volně. V dubnu letošního roku jsme dovezli o 135 procent více vajec než v dubnu minulého roku. Prodej vajec se zdvojnásobil proti loňskému roku a v květnu stoupl o více než 200%. Podle loňského roku jsme plánovali letos spotřebu vajec 600 milionů kusů na celý rok a za prvních pět měsíců letošního roku jsme jich spotřebovali 500 milionů.

Podle toho lze pozorovat, jak se u nás spotřeba zvýšila, jak požadavky stoupají. Přitom však jsou slyšet panické zvěsti, že se zdražuje. Je pravda, že byla zvýšena cena vajec ze 4,50 Kčs na 5,50 Kčs, avšak loňského roku jsme prodávali vejce na volném trhu za 9 Kčs. U volného trhu budeme vždy ceny přizpůsobovat poptávce a nabídce.

Ještě jsou mnohé nepořádky v distribuci, kde je spousta lidí, kterým byl likvidován soukromý obchod a oni nemají přátelský poměr k republice a snaží se rozšiřovat paniku. Nebylo to jen v prodejních Pramenu, ale i v družstevních prodejnách, kde někteří skladníci říkali: Kupte pytel mouky, nebude!

Nepořádky nejsou jen v distribuci, ale také v závodech. Máme tu jeden závod, kde je zaměstnáno tisíce zaměstnanců. V tomto závodě pobírá 50% zaměstnanců přídatkové lístky pro těžce pracující a 95% zaměstnanců přídatkové lístky pro velmi těžce pracující. V tomto závodě všichni zaměstnanci, ať je to písařka na stroji nebo kdokoliv jiný, domnívají se, že těžce nebo dokonce velmi těžce pracují. Závodní rada to podporuje a místní národní výbor to trpí.

Není to jen jeden závod, je to mnoho jiných závodů, kde ve vydávání přídatkových listků panuje šlendrián a neodpovědnost. Ani na venkově není to lepší. Kolika samozásobitelům vydávají dnes MNV listky na potraviny? Kolik povoluje MNV tak zv. domácích porážek. Povolují se 3—4 domácí porážky, velmi často i vesnickým boháčům, kteří neplní stanovené dodávky.

Takto neúměrně stoupá spotřeba a proto je v některých věcech nedostatek. Není to však nedostatek z hladu, je to nedostatek, který je spojen se stoupáním naší životní úrovně. To je potěšitelný zjev, že nám naše životní úroveň stoupá, že se požadavky množí. Na druhé straně musíme vidět také následky a musíme hledat správné cesty, jak tyto požadavky uspokojit. My přece nechceme jít po kapitalistické cestě. V kapitalismu snižovali mzdy, vyhazovali dělníky z práce a přebytky byly. Krámy byly plné, nikdo si nemohl stěžovat, že co by chtěl, ke koupi nedostane. Při tom přebytku byl hlad, lidé chodili okolo obchodů hladoví a o trhaní a neměli peníze, aby si to, co se nabízelo, mohli koupit.

Názorný příklad, jak to tehdy vypadalo, nám ukazuje výplatní listina Severočeské uhelné společnosti z roku 1938. Je to v týdnu od 9. do 15. května. Tak na příklad horník Kozlík, který měl pět členů rodiny, vydělal 150 Kč, srážky na bratrskou pokladnu činily 64,20 Kč, bral tedy za týden 85,80 Kč. Pavel Gruge měl osmičlennou rodinu, mzda činila 129 Kč, a po srážkách bral 99 Kč. Josef Ladghammer měl pět členů rodiny, jeho týdenní mzda činila 110 Kč a po srážkách bral 80 Kč. František Týr měl 11 členů rodiny, mzda činila 125 Kč, a po srážce bral 91 Kč. Antonín Saitner měl pět členů rodiny, mzda činila 112 Kč, a po srážkách bral 60 Kč. Václav Štírek měl osm členů rodiny, mzda činila 106 Kč, a po srážce bral 69 Kč. Antonín Krákora měl 2 členy rodiny, mzda činila 87 Kč, a po srážkách bral 57 Kč. Václav Živný měl dva členy rodiny, jeho mzda činila 73 Kč, a po srážkách bral 36 Kč. Václav Preisler měl 4 členy rodiny, jeho mzda činila 71 Kč, a po srážkách bral 31 Kč. Josef Fuchsa měl 3 členy rodiny, jeho mzda činila 106 Kč, a po srážkách bral 27,50 Kč.

Takové byly mzdy horníků u Severočeské uhelné společnosti. Tehdy, i když bylo maso za 10 Kč a vajíčko za 1 Kč nebo 2 Kč, nemohli si to horníci koupit a s nimi

další tisíce a desetitisíce stejně postižených.

Mohli bychom mít také takový zdánlivý dostatek a přebytek zboží a potravin, kdybychom chtěli jít starou, kapitalistickou cestou. Kde by byla ale otázka zlepšení existence a zlepšování životní úrovně? Takovouhle cestou my v naší lidově demokratické republice nikdy nepůjdeme. Věřím, že většina pracujícího lidu a obyvatelstva uzná, že takováhle cesta by byla nesprávná, že by to byla cesta, která by nevedla k lepšímu, že by to byla cesta, která by nás fakticky o všechny vymoženosti, které jsme získali, připravila. Kapitalistická cesta, kdyby nám ji zahraniční rozhlas sebe více doporučoval, je pro nás navždy nepřijatelná.

Budeme stále plánovat svoji výrobu i spotřebu. Budeme čelit všem panickým pověstem: „Volný trh bude odbourán, maso na volném trhu nebude a pod.“ To jsou hlouposti a nesmysly. My zajišťujeme příděl, budeme v nich zavádět pořádek, aby nám to jednotlivci, závody a ani závodní rady a ani naši soudruzi komunisté nerozvraceli. Budeme dbát právě o to, abychom přebytky dávali na volný trh, aby náš trh byl bohatší, abychom opravdu těm, kteří svoji práci se přičinili, umožnili zlepšení.

Otázka naší zemědělské výroby

Otázka naší zemědělské výroby je opravdu důležitý problém, který je spojen s naší výživou. Když chceme svoje zásobování zlepšit a zvednout, musíme v první řadě zvednout produktivitu zemědělské výroby. Naše půda musí víc rodit, nežli dříve rodila, a proto nemůžeme zůstat u starého zemědělského primitivního hospodářství. Proto musíme přecházet na moderní obdělávání půdy. Proto zakládáme JZD, proto tvoříme velké zemědělské celky. Ne proto, abychom rolníky připravili o jejich půdu, ale proto, aby rolníci a celý národ se měl lépe a aby půda dávala více užitku.

Jak málo využíváme technických možností, ukazuje zpráva o činnosti státních traktorových stanic v Ústeckém kraji. Podle zprávy nejlepšího průměru dosáhla STS Chabařovice 89,2 hektaru na jeden traktor. Litoměřická STS má na jeden traktor 40 průměrných hektarů. Ve zprávě jsou také závazky jednotlivých traktoristů. Tak soudruh Svoboda a Mareček z STS Roudnice n. L. si dali závazek, že v letošním roce obdělají 2000 průměrných hektarů, a na ja-

ře při plnění důležitých závazků dosáhli každý 300 průměrných hektarů. Traktorista soudruh Kopřiva z STS v Chabařovicích se zavázal, že do nástupu vojenské služby obdělá 1.800 průměrných hektarů a ze svého úkolu do 20. dubna splnil již 400 ha. Zde je možno porovnávat. Je-li v některé stanici průměr 40 ha na traktor a při socialistickém závazku může jeden traktorista dosáhnout 400 ha, jaké jsou možnosti a jak daleko my za těmito možnostmi zůstáváme.

Zde je ukázána cesta, po které je nutno jít. Kdyby každý traktorista dosáhl jen polovinu nebo čtvrtinu toho, co soudruh Kopřiva, pak by celá otázka našeho zemědělství a jeho produktivity se posunula ohromně vpřed.

Co platí o traktoristech, to platí o výkrmu, o dojitosti krav a o všech druhých věcech v zemědělství.

Při zakládání JZD jsou mnohé, tak jako všude, utopistické názory, že si mnozí myslí, že když založí JZD, tím že je vše uděláno, že každému družstevníkovi budou litat — jak se říká — pečení holubi do huby, a otázka práce a její produktivity zůstává stranou.

Přišli ke mně družstevníci s otázkou: „Soudruhu předsedo, co máme dělat? Přijali jsme desítky dělníků do JZD, oni nemají žádné pozemky, a teď na nás chtějí záhumenky, abychom dali každému půl hektaru půdy. Dáme-li každému po půl hektaru, co nám pak zbyde pro družstvo?“ Není možno takto postupovat. Není možno zakládat JZD, brát tam bezzemky, dělníky pracující v továrnách a dávat jim po půl hektaru půdy. To bychom šli od deseti k pěti. Místo abychom sdružovali pole a tvořili velké hospodářské celky, tak bychom to rozdrobovali a parcelovali a z čeho pak bychom zásobovali?

Druhá věc je otázka odměny za práci v JZD. Tak u nás založili JZD a hned stanovili každému členu hodinový plat při denní práci, a to 15 Kčs za hodinu. Tak vysoký plat nemůžeme dát za hodinu při denní práci ani v průmyslových závodech, zvláště ne při pomocné práci. Platy můžeme zvýšit, když se pracuje v úkolu, premiovém systému a p.

Takovým způsobem bychom nepomohli zvyšovat životní úroveň družstevníků. Hodinový plat by nepřispěl k rozvoji a upevnění JZD, ale k bankrotu. JZD mají ohromnou budoucnost. Ukazují to již mnohé výsledky. Družstevníci si mohou zajištěnou budoucnost

vybudovat jen tenkrát, když budou umět postavit hospodářství na dobrý základ, využívat stroje, zakládat výkrmny, racionálně zvyšovat živočišnou výrobu a užítkovost a vyplácet odměny podle vykonané práce.

Je mnoho dětských nemocí při budování družstev a je potřeba, abychom stále vychovávali, uvědomovali a přesvědčovali, co je potřeba dělat, aby produktivita v zemědělství rychle rostla.

Straničká práce

a poměr členů ke straně

Jestli máme všechny úkoly splnit, tak je můžeme splnit jen tenkrát, když naše komunistická strana a když všechny naše organizace a složky budou v pořádku. Budeme-li mít správné vedení a naši členové budou mít jasno a budou vědět, co je jejich úkolem a povinností.

Strana musí vést a ukazovat cestu. Strana, to není něco nadpomyšlného. Strana, to jsou lidé, to jsou organizace a to jsou funkcionáři a členové. Podle toho, jak vypadá práce členů a jednotlivých funkcionářů, může strana plnit svoje úkoly. Nestačí úkoly proklamovat v novinách a časopisech. To jsou jen směrnice. To, co dělají funkcionáři a členové, to je živá práce. Když já píšu článek, mohu jen hlavní problémy narysovat, ale každý člověk se dívá na věc jinak, a jestli takové směrnice mají padnout na úrodnou půdu a jestli mají přinést nějaký výtěžek, je třeba, aby naši funkcionáři a naši členové dovedli úkoly přenést na jednotlivé lidi a přitom vidět každého jednotlivého člověka se všemi jeho přednostmi a chybami, dovedli ho přesvědčit.

Drobná práce v organizacích je práce mnohotvárná, tu je potřeba svědomitě dělat, a našim členům musí být jasno, co je potřeba dělat. V první řadě komunisté musejí umět čelit panice. Musí umět čelit všem poplašným pověstem, které se šíří, a ne jim namnoze sami propadat. To je první a nejdůležitější vlastnost bolševika, dovést v určitých poměrech správně uvažovat.

My letošního roku slavíme třicáté výročí naší komunistické strany. Za 30 let naší činnosti jsme získali mnoho zkušeností. Svědli jsme mnoho bojů a v jejich průběhu ukázalo se nám i mnoho špatných a nehodných lidí. Tvořit bolševickou stranu, vychovávat si bolševické funkcionáře, lidi správně vybírat a rozestavit, znamená také kontrolu práce každého jed-

notlivce a hned na tom místě, kam ho postavíte. Kontrola, to není známka nedůvěry, ale velká pomoc každému jednotlivci. Každý při svých nejlepších schopnostech máme nedostatky a máme chyby. A když mne nikdo nekontroluje, když nikdo nedává na moji práci pozor, tak mi také v ničem nepomůže, a je nebezpečí, že i ten nejchopnější člověk může někdy uklouznout.

Proto je potřebná kontrola, a ta se nemůže provádět jen se shora, ta se musí provádět na místě, kde lidé známe.

Rozhodující je, jestli strana si dovede vychovat pevný kádr členů a funkcionářů, kteří za každých okolností, i když se dilo daří, i když se dostavuje svízelná situace, dovede vydržet, dovede za svým přesvědčením jít a dovede správné zásady hájit a prosazovat. Takové lidi můžeme vychovávat jen ve stálé práci a boji proti nesprávnostem a chybám, stálým čištěním řad, odstraňováním všech těch, ať jsou na jakýchkoliv místech, kteří se zpronevěřili. V tom je síla naší komunistické strany a v tom se až dosud ukázalo, že ani nejvyšší místa a nejvyšší hodnosti v naší straně nechrání toho, kdo se zpronevěřil, před spravedlivým trestem. O tom jsme podali důkaz v poslední době a přesvědčili se o tom Šling, Švermová, Reicin, Clementis a ještě se o tom přesvědčí všichni, kteří by chtěli naši práci a výstavbu socialismu rušit.

Ten, kdo se domnívá, že když se stává komunistou, že tím nabývá vůči straně nějaké nároky a že strana je tady od toho, aby jeho nároky splňovala, ten uvažuje nesprávně, a je nebezpečí, že zbankrotuje a ztroskotá.

Strana má právo na moje služby, má právo mne vyslat do těch funkcí, o kterých věřím, že mám schopnosti a dobrou vůli je plnit, a má právo žádat, abych funkci plnil, jak nejlépe to umím a jak je to nejlépe možné. Uzná-li strana, že svou funkci řádně nezastávám nebo že ji nedovedu, anebo dojde-li k přesvědčení, že už tu vyrostli jiní lidé vedle mně, kteří mohou mou funkci zastávat, lépe ji plnit ve prospěch strany a celku, pak má právo mne odvolat a jiným nahradit. Jsem-li komunist, nebudu proti tomu nikdy protestovat a budu pracovat na tom místě, na které budu postaven, ať je to jakékoliv místo, a budu se snažit, abych každou práci, kterou mi strana svěří, vykonával co nejsvědomitěji ve prospěch strany a ve prospěch všeho

obyvatelstva a ve prospěch socialismu.

Tím, že jsme třicetiletým bojem naší strany nad všemi vnějšími i vnitřními nepřáteli zvítězili, jsme možnost budovat socialismus, budovat lepší společnost, lepší budoucnost, vybojovali. A jestli stavíme a kreslíme své velké plány, jak to u nás bude vypadat, jak u nás budou lidé žít, jak se u nás poměry změní, jak předěláme nejen přírodu, ale jak předěláme také lidi, jak změním celou tu starou, prokletou buržoasní minulost a jak změním celou naši republiku opravdu v krásnou zem, to nejsou dnes bláhové a utopické sny, to je reálná skutečnost.

Dívejte se na Sovětský svaz, jaké velké věci, o kterých se nikomu ani nezdálo, tam se dnes uskutečňují. Jak tam z 200milionového národa, který byl před několika desetiletími ještě negramotný, zbídačelý, hladový, otrhaný, vypěstovali ohromnou masu krásných lidí, vzdělaných lidí, uvědomělých lidí, která dnes udivuje celý svět. Sovětský lid tu svou zkoušku způsobilosti vládnout a předělat starou společnost, složil v druhé světové válce. Tehdy si kapitalistický svět se svojí vyspělou výrobou myslel, že roznese sovětský lid a sovětskou vlast opravdu na šnečích svých tanků a svých obilných moderních zbraní, že rozvrátí sověty a zničí navždy budování socialismu na jedné šestině světa a zabráni tomu, aby socialismus do dalších zemí se šířil. Sovětský lid udělal čáru přes všechny tyto kapitalistické rozpočty pod vedením Vsesvazové komunistické strany (bolševiků), velkého našeho učitele a vůdce soudruha Stalina.

Sovětský svaz, jeho lidi a armáda nejen že odrazili nápor reakčního kapitalismu a fašismu, oni nad ním zvítězili, oni osvobodili lid druhých zemí a otevřeli jim cestu ke šťastnějšímu a lepšímu životu. Mezi ty šťastné národy patří také náš český a slovenský lid, a my bychom byli opravdu nedouky, my bychom byli opravdu lajdáky, my bychom byli opravdu zrádci vlasti věci, kdybychom tu velkou příležitost, která nám byla dána, nedovedli využít, abychom své velké plány na zlepšení a přebudování naší krásné vlasti nedovedli uskutečnit. My také přetvoříme lidi, přetvoříme přírodu a přetvoříme i Krušnohoří.

Semknuti kolem Komunistické strany Československa, kolem našeho presidenta soudruha Klementa Gottwalda, půjdeme stále vpřed k míru a socialismu.

Budování elektroenergetické základny komunismu v SSSR

Jedno z vedoucích míst při vytváření materiální základny komunismu náleží elektrifikaci. Význam elektrifikace vyzdvihl již v roce 1920 V. I. Lenin ve známém hesle: „Komunismus je sovětská vláda plus elektrifikace celé země.“ Proto zakladatelé prvního socialistického státu — Lenin a Stalin — věnovali velikou pozornost právě elektrifikaci.

Sovětský svaz zdědil po carském Rusku neutěšitelný stav. V roce 1913 přesahovala kapacita všech elektráren jen o málo 1 milion kW a výroba elektrické energie nedosáhla ani 2 miliard kW/hod. Rusko mající největší přírodní energetické zdroje na světě, bylo ve výrobě elektrické energie na 15. místě.

Po vítězství Velké říjnové revoluce začal sovětský lid rychlým tempem budovat elektrárny. Již v roce 1937 se ve výrobě elektrické energie dostal Sovětský svaz na třetí místo, předstihnul Anglii, Francii, Itálii, Japonsko a jiné kapitalistické země.

V době Velké vlastenecké války utrpěl sovětský energetický průmysl veliké škody. Zcela nebo částečně bylo zničeno 61 mohutných a mnoho menších elektráren. Přesto však v roce 1950 díky úžasnému tempu obnovy a výstavby

byla předválečná úroveň výroby elektrické energie překročena o 87%. Sovětský svaz značně předstihl ve výrobě elektrické energie všechny kapitalistické země Evropy a dostal se na druhé místo na světě.

Z iniciativy J. V. Stalina byly vypracovány plány gigantických staveb komunismu, které mají veliký význam pro zvýšení výroby elektrické energie. Elektrárny na Volze, Dněpru, hlavním turkmenském kanálu a na Donu budou vyrábět ročně průměrně 22 miliard kW/hod. a jejich kapacita bude o 4,2 milionu kW větší, než kapacita elektráren Norska, Španělska a Švýcarska.

Elektroenergetika Sovětského svazu je nejdokonalejší na světě. V posledních letech je široce zaváděna telemechanizace, t. j. řízení chodu elektráren na velikou vzdálenost z ústředního stanoviště. Za 4 až 5 let bude též dokončena komplexní automatizace všech tepelných elektráren SSSR. Již dnes činí automatizace elektráren ministerstva elektráren 50%. Významným úspěchem sovětské energetiky je též vyřešení otázky mohutného dálkového vedení.

Vytvoření mocné energetické základny v SSSR má veliký význam právě v době přechodu od socialismu ke komunismu, neboť

jedním ze základních rysů komunismu, jak učí marxismus-leninismus, je, že plánovitě organizované národní hospodářství je založeno na vysoké technice, jak v oblasti průmyslu a dopravy, tak i v oblasti zemědělství. A základem této vysoké techniky je elektřina.

Elektrifikace výrobních procesů v SSSR postupuje velice rychle. Sovětští konstruktéři vytvořili nové, dosud neznámé typy elektrických strojů, které mechanisují těžké a obtížné druhy prací, na příklad elektrické traktory, důlní stroje atd. Úroveň mechanizace v sovětském průmyslu byla již před začátkem Vlastenecké války vyšší než v kapitalistických zemích a v roce 1950 byla úroveň mechanizace jeden a půlkrát větší než v roce 1940. Při tom socialistická mechanizace se zásadně liší od kapitalistické mechanizace, kde není v popředí zájem o pracujícího člověka, nýbrž kde se s hlediska zisku mechanisují operace, vyžadující nákladnou odbornou pracovní sílu.

Budování energetické základny komunismu v SSSR je velikým přínosem dalšího mohutného rozvoje sovětského národního hospodářství, znamená zvyšování blahobytu pracujících a tím také přispívá k posílení celého mírového tábora.

Podle čas. „Bolševik“

Úspěchy zalesňovacích prací v Sovětském svazu

Na jihu Ukrajiny v Krasnodarské oblasti, na Krymu a v jiných oblastech Sovětského svazu se na široké základně dokončuje jarní vysazování lesů, ochranných lesních pásů a větrolamů.

Jen podél hlavních železničních tratí bylo vysázeno letos na jaře přes 1.500 km lesních pásů na ochranu před vánicemi a pískovými bouřemi. V Kirgizsku bylo v dubnu, který byl měsícem lesů a sadů, osázeno 1.150 ha horských svahů sazenicemi stromů. Přes 15 milionů ovocných a lesních stromů bylo vysázeno v parcích, na ulicích a třídách ve městech, v kolechozích zahradách atd. V letošním roce bude v Kirgizsku dále vysazeno na 60 milionů stromů různých druhů.

Nové lesy a větrolamy vzniknou letos v evropské části Sovětského svazu na ploše 830 ha, čímž bude

překročen loňský plán výsadby o 20%. V minulých dvou letech bylo zalesněno přes 1.300.000 ha, čímž byl patnáctiletý plán vysazování lesů, ochranných pásů a větrolamů splněn již téměř ze čtvrtiny.

Velké možnosti pro úspěšný boj s přírodou poskytnou hydroelektrárny na Volze a Dněpru, Jihoukrajinský kanál a Severokrymský kanál. V oblasti hlavního turkmenského kanálu bude zalesněno přes 400.000 ha písčité půdy, což zastaví zkázonosné pohyby písku. Též podél celé délky volžsko-donského průplavu, po obou březích a podél všech zavlažovacích a zavlažovacích kanálů budou vysazeny lesní porosty. V Astrachanské oblasti jsou nyní vysazovány na území 407.000 ha lesy pro průmyslové účely. Při jejich vysazování

aktivně pomáhají kolektivy 44 lesních strojních stanic a lesních hospodářství, vybavených mohutným parkem traktorů, automobilů, sázecích strojů atd.

Tento mohutný nástup proti přírodě — boj se suchem a tím získávání obrovských ploch pro zemědělství — je možný jen v Sovětském svazu, jehož budovatelská, mírumilovná politika jasně ukazuje přednost a převahu socialistického zřízení před kapitalismem, odsouzeným k zániku. Tak na příklad ve Spojených státech severoamerických je podle přiznání bývalého ministra zemědělství Wallace ztraceno pro zemědělství pro bezohledné vyčerpávání na 16 milionů ha dříve úrodné půdy. Na 40 milionů ha půdy ztratilo úrodnou povrchovou vrstvu a 50 milionů ha je před vyčerpáním.

Některé problémy Anglie

Když po parlamentních volbách roku 1945 dostali se labouristé k vládě, byla tu možnost dosáhnout rozhodného obratu v historickém vývoji Anglie. Provedení sociálních reforem, zkrácení a posléze zničení nadvlády kapitálu, poskytnutí svobody koloniálním národům, přátelství a obchodování s nimi, jakož i přátelství a obchody s národy jdoucími po cestě k socialismu — takovýto program mohl vyvolat nadšení v řadách anglického lidu. Tento program byl by probudil tvůrčí síly, byl by umožnil rozvoj anglického průmyslu a zachránil národní nezávislost. Avšak pravicoví socialisté se ze všeho nejvíce bojí takového nadšení lidu, které by je mohlo přivést do konfliktu s jejich buržoasními pány. Proto byla vyhlášena spolupráce s kapitalismem ve jménu „národního úsilí“. Demokracie byla definována jako „vláda se souhlasem“ (kapitalistů). Byly přijaty „půjčky“ od Spojených států a pomoc podle Marshallova plánu jako narkotický prostředek proti onomu strašnému dni, kdy se ostře projeví krise mezinárodního postavení britského kapitalismu.

Naděje pracujícího lidu na splnění jeho největších tužeb byly hned na začátku zklamány. Reformy byly prováděny takovým způsobem, že neměly vzápětí žádné sociální změny. Znárodnění týkalo se jen nerentabilních objektů průmyslových. Náhrada za znárodněný majetek byla dřívějším vlastníkům vyplacena v takové částce, která značně převyšovala skutečnou jeho hodnotu. Takovýto znárodnění bylo v podstatě jen službou prokázanou velkým průmyslníkům. Dosavadní provozní poměry v znárodněných podnicích zůstaly nedotčeny a břemeno finančních ztrát vzal na sebe stát. Stavba obytných domů byla prováděna takovým způsobem, že se přihlíželo k peněžním zájmům majitelů pozemků a majitelů domů. Pokud jde o požadavek dělnic, odmítla labouristická vláda kategoriicky zásadu, aby za stejnou práci byl vyplácen stejný plat, a to v rozporu s resolucemi, které po této stránce byly nejednou schváleny na sjezdech strany. Reforma na poli školství se nedotkla privilegovaných škol pro boháče. Nedostatek nových školních budov a učitelského personálu měl v zápětí, že všechny výhody, slibované touto reformou, zůstaly na papíře.

Soustava zdravotnické služby pro obyvatelstvo byla zavedena teprve poté, když bylo vyhověno všem požadavkům vzneseným bohatými lékaři; nebyla provázána stavbou nemocnic a léčebných ústavů, což by bylo umožnilo zlepšit zdravotní péči o nemajetné vrstvy obyvatelstva.

Negativní výsledky této politiky si pracující hned neuvědomili. V prvních dobách na ně působilo kouzlo t. zv. „dělnické vlády“ a její slavnostně předkládané zákonné osnovy, jejichž podstatné nedostatky nebyly hned patrné. Avšak tyto líbáčky labourismu minuly a účet musel být zaplacen.

Washington se usilovně připravuje k válce a požaduje od svých spojenců, aby podali důkaz o své „loyální ochotě nésti svůj díl břemene“. Labouristická vláda, vyhovujíc těmto požadavkům Washingtonu, vzala na sebe takové závazky v oboru vojenských výdajů, které značně převyšují reálné možnosti země. Potíž je jenom v tom, že Spojené státy skupují pro válku všechny zásoby surovin na trzích kapitalistického světa a že vznikl nedostatek takových důležitých druhů zboží, jako je sira, čímž jsou ohrožena celá odvětví britského průmyslu, ale i v tom, že převedení anglického hospodářství na válečné koleje bude mít v nejbližší budoucnosti vzápětí krach anglického exportu, změny v rozmístění pracovních sil, vzrůst nezaměstnanosti, stoupání cen, zmenšení spotřeby a prudké snížení životní úrovně pracujících.

V „Hospodářském přehledu na rok 1951“, uveřejněném vládou v dubnu t. r., se praví, že obyvatelstvo musí v příštím roce za menší počet zboží a veřejných služeb zaplatit o 600 milionů liber sterlingů více, třebaže už před tím došlo několikrát ke zvýšení cen. V uvedeném přehledu se poukazuje také na to, že bude ještě větší nedostatek šatstva a textilních výrobků vůbec, jakož i větší nedostatek předmětů pro domácnost a radiových přístrojů, že bude omezeno civilní stavebnictví, zejména pak stavba nemocnic a škol. Také se tam praví, že ceny stoupnou o dalších 6,5 procenta, což při průměrné mzdě 6 liber týdně znamená snížení reální kupní síly dělníkovy o 8 šilíngů.

V uplynulých pěti letech byly ceny v Anglii zvýšeny již do té

míry, že kupní síla libry klesla o více než 20%. V posledních měsících neminul skoro ani jeden den, který by nepřinesl zdražení toho či onoho druhu zboží nebo služeb. Vzrůst cen zboží denní spotřeby je provázen zrušováním omezení, jež byla stanovena pro luxusní zboží. Stačí, aby majetkové třídy se vyslovily proti tomu nebo onomu omezení, a takové omezení se ihned zruší.

Byly zrušeny pevné ceny železiny a vzrostly mnohonásobně. Byly zrušeny pevné ceny ryb a ryba se najednou stala vzácnou věcí. Bylo zrušeno dřívější omezení, pokud jde o částku, kterou boháč mohli s sebou brát při svých cestách do ciziny, kamž jezdí „na dovolenou“, aby si odpočinuli od britského „asketismu“.

Je zcela přirozené, že stoupání drahoty vyvolalo energický protest v řadách dělnické třídy. Spojenci pravicových labouristických vládců, kteří stojí v čele odborových svazů, snažili se potlačit toto protestní hnutí a začali proto provádět protikomunistickou kampaň. Názvem „komunista“ byli označováni nejen členové komunistické strany, ale i všichni ti, kdož se vyslovili pro zvýšení mezd. Každá stížnost proti vysokým cenám a každé přání přinést ženě domů o trochu více peněz, aby bylo možno uživit a osatit děti, byly kvalifikovány jako komunistické „spiknutí“, které má prý za cíl podlomit průmysl. Avšak nic to nepomohlo: Docházelo ke stávkám a politika „zamrazování mezd“ byla zmařena, třebaže vláda k potlačování stávek používala vojáků a námořníků. Ozbrojených sil, které tu byly povolány, aby prý hájily „západní civilizaci“, „křesťanské hodnoty“ a podobné věci, bylo tu použito labouristickými vůdci proti stávkujícím dělníkům jako kárných oddílů a stávkokazů.

Když ani to nepomohlo, přistoupila vláda k zatýkání a pronásledování organizátorů stávek. Bylo všemožně usilováno o to, aby předáci stávkového hnutí byli uvrženi do vězení jako porušovatelé dekrety, který byl přijat za války a který zakazuje stávky. Sir Hartley Shawcross, tento bohatý právník, který vykonával funkci labouristického generálního prokurátora, slavnostně prohlásil, že stávka londýnských přístavních dělníků je protizákonným spiknutím a že mu

si být potrestána se vši přísností. Přistavní dělníci byli udiveni ani ne tak tímto faktem, jako licoměrností učeného Sira Shawcrosse a labouristické vlády. Vždyť během pěti posledních let i podle oficiálních dat ministerstva práce bylo zaregistrováno 10.700 stávek, které byly „nezákonné“ s hlediska uvedeného dekretu. Šlo tu o stávky horníků, dělníků strojřen, zaměstnanců autobusové dopravy atd.

Stávkové hnutí vedlo k tomu, že mzdy byly v uplynulém roce zvýšeny o pět procent. V téže době však rozsah produkce připadající na jednoho dělníka vzrostl o sedm procent a kapitalistické zisky a úroky stouply průměrně o osm procent.

Je sice pravda, že veliké důchody jsou v Anglii podle zákona postiženy vysokými daněmi, avšak boháči dovedou všelijak obejít zákon. Praktikuje se to na př. tak, že taková firma vykazuje velké výdaje, nebo že se přemění na „společnost s ručením omezeným“. Oblíbeným trikem firem je, že místo aby platily úroky z akcií, které jsou považovány podle zákona za důchod a podléhají zdanění, vydávají z titulu zisků speciální „bonny“, které podle kouzelnických zákonů finanční alchymie jsou považovány za „kapitál“ a tudíž nepodléhají daním.

Kulminačním bodem finanční politiky labouristů je nynější státní rozpočet. Tento rozpočet byl vypracován Hughem Gaitskellem, který je jedním ze sloupů labourismu. Attlee mu dal přednost přede všemi jinými kandidáty a jmenoval jej nástupcem Sira Stafforda Crippse ve funkci ministra financí. Gaitskell je odchovancem známé aristokratické školy ve Winchesteru, Mr. Churchill, který je odchovancem odborné školy v Harrow, gratuloval Gaitskellovi k jeho řeči o rozpočtu.

Výdaje Anglie na „obranu“ jsou v tomto rozpočtu preliminovány částkou o 700 milionů liber větší než loňského roku.

Ostře se pocituje nutnost závažných změn v anglické politice. Kdysi jen komunistická strana stavěla se proti „zamrazení“ mezd. Dnes politika „zamrazení“ byla likvidována. Zhoubné důsledky zbrojení, prováděného na pokyn Spojených států, vyvolávají všeobecnou a silnou nespokojenost. Jedině politika míru může zabezpečit Anglii národní nezávislost a sociální pokrok.

Odhalené manévry imperialistů

Mezi různými manévry vládních kruhů USA, které mají za účel zakrýt agresivní podstatu amerického imperialismu a „vyvrátit“ jasný fakt, že tato politika sklízí nezdary za nezdarem, mělo významné místo projednávání t. zv. věci MacArthurovy v senátní komisi kongresu USA.

Trumanova vláda mobilisovala všechny své „pilíře“, jako na př. ministra obrany Marshalla a náčelníka spojené skupiny šéfů štábů Bradleye, aby polemisovali v kongresu s MacArthurem a jeho stoupenci. Marshall i Bradley si vytkli za úkol především dokázat, že Truman byl v právu a že viníkem byl MacArthur, za druhé, že rozpory mezi nimi mají zásadní ráz a za třetí, že Trumanova politika je neomylná.

Mnohohlavné projevy Marshalla a Bradleye svědčí o tom, že oba plně sdíleli dobrodružné plány MacArthurovy. Jsou pro prodloužení války v Koreji a stejně jako MacArthur tvrdí, že Formosa za žádných okolností se nesmí dostat pod kontrolu vlády Čínské lidové republiky. Podobně jako MacArthur Marschall zdůrazňuje, že USA nikdy nesmí souhlasit s tím, aby se „rudá Čína stala členem OSN“.

Bradley přiznává, že spojená skupina náčelníků štábů, již stojí v čele, vždy zdůrazňovala nutnost hospodářských sankcí proti Čínské lidové republice. Je pro to, aby Čankajškově klíče na Formosu se poskytla pomoci a má jen námitky proti okamžitému použití Čankajškových sil ve válce v Koreji, protože v přítomné chvíli „jejich hodnota je pochybná“. Bradley však rychle dodává, že v určitou dobu použití kuomintangských sil bude na místě.

Nepřekvapuje proto, že senátor Morse, když vyslechl řeč Marshalla a Bradleye, prohlásil, že MacArthur a americká vláda se vlastně rozcházejí jen v otázce, kdy mají být MacArthurovy návrhy provedeny. Achesonův zástupce Rusk znovu ukázal, že američtí impe-

rialisté neměli dost na dosavadních poučeních, kterých v poslední době nabývali, a že jsou stále pro spolupráci se zbankrotělou bandou Čankajškovou. Rusk prohlásil, že USA budou nejen i nadále uznávat tuto bandu jako čínskou „vládu“, nýbrž že ji také budou poskytovat všemožnou pomoc.

Prohlášení Ruskovo bylo podrobeno kritice i v amerických reakčních listech. Tak na př. známý Lippmann v listu „New York Herald Tribune“ napsal, že Ruskův projev staví vládu USA do „fantastické situace“, protože až dosud tvrdila, že je pro mírovou úpravu na Dálném Východě. Také londýnské „Times“ zdůraznily, že hledisko Ruskovo v mnohém ohledu souhlasí s hlediskem MacArthurovým. Ruskův projev je tím významnější, že Acheson vzápětí prohlásil, že tento projev neznámá nic nového a že politika jím tlumočená byla vždy politikou americké vlády.

Skutečnost ukazuje, že americká vláda usiluje o rozšíření agrese proti národům Koreje a Číny. O tom svědčí nad jiné hanebné usnesení OSN o embargo na obchod s Čínskou lidovou republikou a s Korejskou lidově demokratickou republikou, k němuž USA donutily OSN.

I v tomto případě použily USA Organizace Spojených národů, v níž mají poslušnou většinu, jako svého poslušného nástroje k zastření nového válečného opatření amerického generálního štábu. Tu je dobře si připomenout, že Marshall a Bradley prohlásili, že americké vojenské kruhy se již dávno připravovaly na blokádu čínského pobřeží.

Vyhlášení embargo proti Číně a Koreji znovu odhaluje pravou podstatu záměrů USA vůči těmto zemím. Jak zdůrazňuje list „Indian News Chronicle“, toto embargo znovu potvrzuje skutečnost, že politika USA na Dálném Východě zůstává i po odstranění MacArthurové stále stejnou. Agresivní politika nemůže USA přinést nic jiného, než nové nezdary.

Remilitarisace Německa hrozbou bezpečnosti Evropy

Německý problém zůstává nevyřešen a otázka jeho mírového řešení zneklidňuje nejen Němce, nýbrž i ostatní národy a především národy evropské.

Přes veškerou propagandu amerického agresivního bloku, jež má za účel desorientovat prosté lidi v západní Evropě, prostý Angličan, prostý Francouz a prostý Němec dobře vědí, že remilitarisace Německa znamená bezprostřední hrozbu bezpečnosti národů Evropy.

Na pařížské konferenci zástupců zahraničních ministrů Jessup, Davies a Parodi tvrdí, že bonnská „vláda“ je ztělesněním míru a demokracie. Jak malou cenu má toto tvrzení, o tom svědčí zejména okolnost, že jsou to právě Hitlerovi pomahači - nacističtí generálové, revanšisté a rurští zbrojaři, kteří rozhodují o veškeré politice západního Německa. Pro osud světa je nesmírně důležité, jaké stanovisko zaujmají prostí Němci, a to nejen v Německé demokratické republice, nýbrž i v západním Německu. V průběhu lidového hlasování, uspořádaného v západním Německu různými demokratickými organizacemi, obyvatelstvo se vším důrazem protestuje proti remilitarisaci a vyslovuje se pro uzavření mírové smlouvy v roce 1951.

Hlasování lidu se provádí v továrnách, závodech, ve venkovských obcích a i v kinech po skončení představení. Výsledky hlasování jsou jasné: lidé si nepřejí remilitarisaci Německa a nechtějí, aby jejich země byla zatažena do nové války.

Avšak nejen Němci, nýbrž i národy všech ostatních evropských zemí se staví proti plánům, aby se Německo stalo střediskem útočných vojenských příprav severoatlantického bloku. Tento odpor byl vyjádřen založením Evropského výboru dělníků proti remilitarisaci. Tento odpor se projevil i při svolání mezinárodní konference pro boj za mírové řešení německé otázky. Konference se konala v Paříži 12.—14. května. Zúčastnili se jí zástupci všech vrstev obyvatelstva evropských zemí, kteří zdůraznili požadavek, aby Německo bylo demilitarisováno a aby německá otázka byla vyřešena na podkladě historických usnesení v Postupimě. Konference navrhla zástupcům západního a východního Německa, aby se sešli a připravili hlasování lidu proti remilitarisaci a vypracovali návrh na sjednocení Německa. Současně bylo rozhodnuto uspořádat na německých hranicích

velké lidové manifestace Němců a obyvatelstva sousedních zemí, aby se tak projevila vůle k míru a přátelství.

Sovětská politika v německé otázce vychází z nutnosti vytvoření základu pevného míru v Evropě. Podle přesvědčení SSSR Německo musí se stát mírumilovným a demokratickým státem, který by již nikdy neohrožoval evropský mír a své sousedy. Aby tohoto cíle bylo dosaženo, je nutno odstranit základy remilitarisace a revanšismu v Německu. Proto právě SSSR žádá, aby byla provedena jaltská a postupimská usnesení.

Politika Sovětského svazu v německé otázce je politikou mírového řešení. Sovětské zástupci žádají, aby v zasedání rady ministrů zahraničních věcí čtyř velmocí byla projednána otázka demilitarisace Německa jako jeden z nejdůležitějších problémů mezinárodní bezpečnosti. Sovětský svaz v celé zahraniční politice stojí na stanovisku, že není takové otázky, a to i otázky nejsložitější, kterou by nebylo možno vyřešit pokojnou cestou. K tomu je jenom třeba dobré vůle a opravdového přání po zajištění míru.

Podle čas. Novoje Vremja

Cukerní prémie jen tomu, kdo cukrovku skutečně obdělává a sklízí

Pěstitelům cukrovky nebo čekanky byly až do r. 1950 poskytovány různé cukerní prémie. Za okupace byly započítávány do spotřební dávky a teprve po revoluci se do spotřební dávky nezačítávaly.

Výše cukerních dávek se sice měnila ale tím, že bylo pěstiteli ponecháno na vůli jak tento cukr rozdělit, docházelo velmi často k neshodám. Cukr převážně patřil osobám činným při řepných pracích. Při rozdělování cukru zbylo ho však často nejvíce tomu, kdo na řepě nepracoval, jak tomu bylo zejména u vesnických boháčů. Svědčí o tom četné příklady, které řešilo na žádost postižených nakonec samo ministerstvo zemědělství.

Proto pro rok 1951 bylo učiněno opatření, aby cukerní premii

dostala ta osoba, která jarní řepní práce nebo sklizeň a dodávku řepy nebo čekanky skutečně provede. Cukr nebude již vydáván cukrovarek pěstiteli a nebude ho tudíž pěstitel rozdělovat, ale MNV vydá osobám, které tyto práce skutečně provedly podle množství vykonané práce odběrní poukaz na cukr. Na tento odběrní poukaz se může zakoupit cukr kdekoliv v obchodě za cenu vázaného trhu.

V roce 1951 osoby, které provedou jarní polní práce, t. j. prvou okopávku, jednociení a druhou okopávku, obdrží cukerní premii 6,5 kg za 1 ha skutečně dobře obdělané plochy řepy cukrové nebo čekanky, včetně plochy sazeček.

Za sklizeň a dodávku cukrovky nebo čekanky bude pracujícím vydána rovněž cukerní premie, a to ve výši 6 kg cukru za každých do-

daných 100 q čisté váhy cukrovky nebo čekanky.

K zajištění vysokých hektarových výnosů u cukrovky a čekanky bude poskytována pracujícím osobám ještě další zvláštní cukerní premie, a to 7 kg cukru za každých 100 q čisté váhy cukrovky nebo čekanky dodané nad smluvní dodávkové množství.

Pěstitelé semenáček dostanou o pět za každých 100 kg osiva cukrovky a krmné řepy, nebo na 30 kg osiva čekanky, jako premii 1 kg cukru.

Odběrní poukazy na cukr za jarní řepné práce budou vydány MNV po dokončení jarních prací a premie za sklizeň, dodávku jakož i premie nadsmluvní dodávky budou vydány až po sklizni a dodávce.

Družstevníci i rolníci! Ničte všemi prostředky plevely!

Zvýšené úkoly 5 LP, přijaté na únorovém zasedání ÚV KSČ, znamenají také značné zvýšení výroby potravinářského průmyslu. Dostatek jakostních zemědělských výrobků domácí produkce je zárukou zásobování pracujících stále větším množstvím potravin.

Na cestě k dosažení vysoké úrody nás nesmí brzdit škůdci rostlin a plevely. Se škůdci a plevely na našich polích je třeba se vypořádat. Svědomitě prováděné hledací dny proti mandelince bramborové nám dopomohou k včasnému odhalení škůdce — amerického brouka a k jeho zničení.

Kromě amerického brouka, kterého západní imperialisté zločinně rozšiřovali na území naší lidové demokratické republiky v úmyslu poškodit naše plánované hospodářství malých a středních rolníků — zanechali nám kapitalisté v zemědělství ještě zaplevelené pole. Plevelů se nezbavíme za jednu sezonu, ale soustavným ničněním (řádne obdělávání půdy, ošetřování porostů, čisté osivo, travoplní osevní postupy) dosáhneme jejich vyhubení.

Zvýšené osevní plochy lnu se za několik měsíců jistě projeví v obchodech s textiliemi. Nedopustíme, aby ani na jednom poli len, tato surovina textilního průmyslu, byl dušen plevely. Na nezapleveleném poli lnu můžeme také úspěšněji zasáhnout poprašováním (Dynocid v dávce 20 až 25 kg na ha) proti dřepčákům.

Jestliže ozimé žito i pšenice se po včasné a mělké podmytce a následující hluboké orbě samy stačily s plevely vypořádat, musíme jařinám často pomoci. Nyní jde především o porosty ječmene a ovsa, ve kterých se ukazují ostrůvky pcháče. Pcháč odstraníme s pole vypichováním, neboť kdybychom ho v obilí nechali, snížil by nám hektarový výnos a znepříjemnil práci při sklizni a mlácení obilí, nehledě na to, že semena by se rozléta daleko široko po okolních polích. Křížokvěté plevely v obilninách, jako ohnící a hořčici, ničíme nyní buď plevelohubnými hnojivy, hlavně jemně mletým ohnivým kámenem, nebo vzrostlejší ohnící postříkujeme v obilí 15 až 20% roztokem zelené skalice, kte-

rá je levná a v dostatečném množství u HD. Neopomeneme ani jednotlivé, žlutými květy na sebe upozorňující rostliny v jařinách, vytrháme ohnící i hořčici a odnese-me s pole, abychom si ulehčili pro příští rok práci s odplevelováním pozemků.

Po proorání brambor nezapomeneme ani na pcháč, ohnící, podběl, lebedu a jiné plevely v řádkách. Okopaniny, hlavně řepa a brambory nám slouží k vyčištění pole od plevelů.

Zaplevelené nezemědělské pozemky, jako jsou neobdělávané stavební parcely a pod, nesmíme pustit se zřetele. Odstraňování plevelů na těchto pozemcích před květem je nám zárukou, že neobdělávané místo se nestane semeništem, ohrožující okolní pole. Družstevníci, rolníci, pracovníci STS a ČSSS! Nepodceňujte zdánlivě méně důležité práce směřující k hubení škůdců a plevelů. Nedejte si mařit výsledky své tvůrčí práce a námahy škůdci zemědělských ploidin. Společným úsilím docílíme vysokých hektarových výnosů a vyčištění našich polí od příživníků!

Jak pracuje JZD v malé obci Zálužicích

Zálužice na Žatecku je malá obec, kde je jen 9 usedlostí a 5 rodinných domků. Osm usedlostí patřilo volyňským Čechům, vesměs příslušníkům zahraniční armády v Sovětském svazu, kteří včetně devátého starousedlíka, poznali výhody společného hospodaření. Všichni založili Jednotné zemědělské družstvo a letos mají již III. typ. Je radost pohledět na lány vzorně osetého obilí, upravené chmelnice a se všemi si pohovořit. Jen 16 jich pracuje v družstvu a co již vykonali: adaptovali kůlnu na drůbežárnu a oplotili vhodný pozemek pro 180 slepic a 1.100 kuřat, upravili si staré stáje na společný kravín a plánují opravení společné stáje pro mladý dobytek. Osev obilí provedli na 100 procent, zasázeli 6,5 ha brambor, zaseli řepu, provedli řez

chmele a vysázeli zeleninu.

O ženy se stará skupinářka s. M. Svítková, o muže s. V. Svítek, kteří jdou příkladem ostatním. Na skupináře V. Svítka si občas postěžují, protože se mu stále něco nelíbí a pořád je vykonáno málo práce. Nemyslí to však doopravdy, protože poznali, že práci pro celek mohou také sami získat. Chmelařským důvěrníkem je s. Vl. Svítek, pozorný učitel všech. Však si dal také úkol: veškeré práce provést tak, aby výnos odpovídal starému chmelařskému přísloví: „Co štok, to věrtel“. Také staří pomáhají. Babičky hlídají děti a dědové se zavázali, že opatří pro JZD 10.000 sazenic chmele.

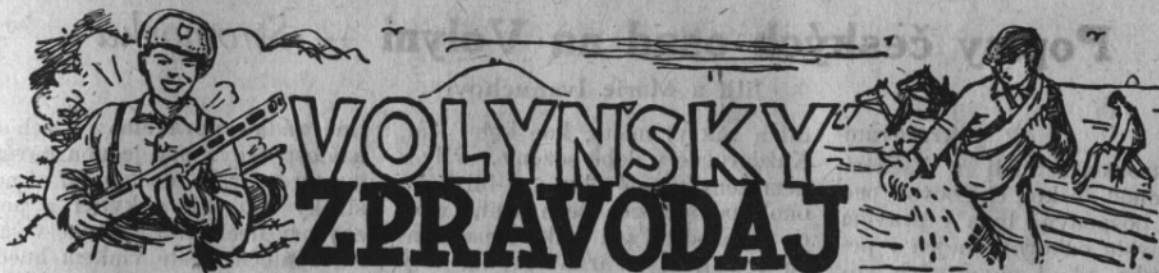
O vesničku se dobře stará důvěrník s. Ferdinand Pazák a všichni věří, že s jeho pomocí budou brzy na prvním místě me-

zi JZD v okrese. Svými dodávkami to také potvrzují. Jsou na III. místě za prvé čtvrtletí: živočišnou výrobu splnili na 116 procent, mléko na 106% a vejce také přes 100%.

I při dobré organizaci práce je nedostatek pracovníků a snahou živým členům Jednotného zemědělského družstva vadí, že všichni majitelé rodinných domků v Zálužicích málo družstvu pomáhají. Tito se totiž zavázali, že každý odpracuje 100 brigádních hodin. Dosud však se nezapojili a bude opět třeba, aby funkcionáři MNV přesvědčili ostatní občany, aby pomáhali JZD.

A když tak projedete pěkně upravenou vesničkou, přejdete čistou návěs a vidíte domky jako klíčky, věříte, že Zálužičtí berou socialisaci vesnice skutečně vážně.

F. Koubec

Zprávy svazu

FOND PRO VYBUDOVÁNÍ POMNÍKU OBĚTEM ČESKÉHO MALÍNA

Svaz Čechů z Volyně v Žatci pořádá v neděli dne 17. června 1951 po vzoru „májovek“, pořádaných na Volyni, celodenní

VÝLET DO PŘÍRODY

spojený s kulturním pořadem a zábavou. Výlet se koná do lesa v Sádce u Žatce (paseka u sádeckého hřbitova). Ze Žatce bude zřízena t. zv. autobusová kyvadlová doprava. Je rovněž možnost vlakového spojení. (Ze Žatce — vlak: 8,30; 10,38; 12,03; 14,07; 14,59 — autobus: 8,00; 9,00; 14,00. Ze Sádce — vlak: 14,46; 16,53; 19,22; — autobus: 19,48; 20,00; 20,30.) Pěkné lesní prostředí poskytne příjemné osvěžení. O zábavu pro malé i dospělé jakož i o občerstvení je postaráno. Hudba k poslechu i tanci.

Zveme na tento podnik všechny krajanů i místní občanstvo ze Žatce a okolí.

V případě nepříznivého počasí koná se výlet v neděli dne 1. července 1951.

Jednota Svazu bojovníků za svobodu v Blatně u Jesenice, odbočka v Ležákách, okr. Podbořany, pořádala dne 21. dubna 1951 v hostinci br. Josefa Kvíčaly v Ležákách taneční zábavu, jejíž výtěžek 1.375 Kčs byl věnován na fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci.

Zvláštní dík patří pořadatelům br. Václavu Slégrovi a Josefu Bryndovi jak rovněž br. hostinskému Josefu Kvíčalovi, který dal zdarma k dispozici sál s veškerým příslušenstvím a obsluhou.

Na svatbě Jaromíra Kutka z Němčic bylo vybráno na fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci 1230 Kčs.

Srdečně děkujeme všem dárcům a novomanželům vyslovujeme srdečné blahopřání.

Vladimír Pažout, Mohelnice, zaslal na fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci 2.423 Kčs.

Srdečně děkujeme.

Na svatbě sl. Vlasty Balounové s. p. Bedřichem Křížkem v Hrušovanech byla provedena z podnětu br. Bohuslava Šebesty, Bohuslava Lucjuse a Václava Chudoby sbírka, jejíž výtěžek 3.000 Kčs byl rovným dílem určen na Fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci a na stavbu nového českobratrsko-evangelického kostela v Chotiněvsi, okr. Litoměřice, kde je středisko krajanů reemigrantů z Českého Boratína.

Všem štědrým dárcům ze srdce děkujeme. Novomanželům přejeme na jejich společné cestě životem splnění všech tužeb a přání.

Na křtinách u br. Josefa Klaba-na v Uničově bylo vybráno z podnětu br. Václava Koppa na Fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci 850 Kčs.

Srdečně děkujeme všem štědrým dárcům. Novokřtenci přejeme hojné zdraví a rodičům potěšení.

Na svatbě br. J. Pospíšila z Ostromeče se sl. Helenou Pecháčkovou z Ličkova byla provedena z podnětu br. Bohumila Štajnera ze Pšova a br. Vladimíra Dvořáka z Mašovic sbírka na Fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína, která vynesla 1.910 Kčs.

Děkujeme všem štědrým dárcům a iniciátorům sbírky. Novomanželům přejeme na jejich společné cestě životem vše nejlepší.

Na křtinách u p. Bronislava Gajucha z Damnic bylo vybráno z podnětu pí Egertové a Švejkarové 700 Kčs na fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína.

Vyslovujeme všem dárcům srdečné poděkování a novokřtenci i rodičům přejeme vše nejlepší.

Krajan Vladimír Hibrant z Opatova v Čechách provedl v obci Opatov a Dětrichov sbírku na fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci, která vynesla 1.950 Kčs. Na sbírku přispěli svými dary: Vladimír Hibrant, Opatov, 200 Kčs, Ctibor Vančák, Opatov, 200 Kčs, Simon, Dětrichov, 200 Kčs, Novák, Dětrichov, 200 Kčs, Václav Rovný Opatov, 200 Kčs, Josef Petr, Opatov, 50 Kčs, Jindřich Sauer, Opatov, 50 Kčs, Bedřich Novák, Opatov, 50 Kčs, František Kejduš, Opatov, 50 Kčs, Josef Svoboda, Opatov, 100 Kčs, František Budka, Opatov, 50 Kčs, Augustin Čapek, Opatov, 200 Kčs, Boh. Stečinský Opatov, 50 Kčs, Laštoviška, Opatov, 50 Kčs, Rovný, Mikuleč u Svitav, 100 Kčs, Svobodová Opatov, 100 Kčs.

Na fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci přispěl Antonín Kopp z Pšova u Žatce, částkou 200 Kčs.

Budujeme sociální fond:

Na pohřbu krajanů Anny Hyblerové byla provedena sbírka, jejíž výtěžek 1.330 Kčs byl věnován na sociální fond.

Děkujeme všem, kdož na sbírku přispěli. Pozůstalým vyslovujeme hlubokou soustrast.

Malý oznamovatel

Prodám rodinný domek (kuchyni a dvě světnice) se zahrádkou. Olga Kořínková, Nové Dvory 21, pošta Kněžves, okres Rakovník.

Prodá se rodinný domek se zahrádkou v okrese Žatec. Zájemci hlase se na adresu: Emil Hloušek, Žatec, Libočanská 710. Cena dle odhadu FNO.

Hledá se hospodyně do mlynářské domácnosti. Stáří do 40 let, bezdětná. Zájemci píše na: Václav Dražan, Vikletice 39, p. Zábokliky.

Popisy českých osad na Volyni — Stromovka

Jiljí a Marie Ivaňuchovi

2. pokračování

Ve Stromovce měli v každém domě řádnou českou chlebovou pec a každá hospodyně byla v pravém slova smyslu odbornicí nejen v pečení chleba, ale i pověstných volyňských posvícenských a svatebních koláčů.

Těmto se žádné jiné pečivo nevyrovnalo. Pekly je obyčejně v noci, aby na ně netáhlo, jak se všeobecně říkalo. Ráno nesla se vůně po celé obci a podle ní se poznávalo, u koho jsou koláče lepší. Den před svatbou bývaly rozesílány do každého domu, na talíři v ubrousku jako koláče ze svatby. Byla to stará tradice a dodržovala se s největší přesností. Posvícení — poslední neděle v říjnu — trvalo dva dny. Bylo hlučně slaveno a v pondělí zela škola prázdnotou, neboť ani děti jiných národností nepřišly.

Stromovka měla také svoji kapelu; někteří její členové byli sice z okolí, ale kapelníkem byl Josef Drbohlav. Kapela vyhrávala na zábavách a svatbách. Na dětských besídkách hrával na harmoniku Josef Prokůpek nebo jeho švagr Bohumil Možíš.

V r. 1933 založil si v domě vdovy po Josefu Hejdukovi smíšený obchod J. Kin. Vydával se za Čecha, ale byl Němec. Důkazem toho bylo, že odejel do Německa při reemigraci Němců z Volyně. Tehdy také druhý manžel Žofie Hejdukové Josef Novák opravil v domě veliký sál, který od té doby sloužil pro všechny zábavy, schůze, divadla a j.

Ve Stromovce bylo založeno Kolo České Matice Školské s ústředím v Lucku. Předsedou byl Josef Kopp. Kolo mělo putovní knihovnu. Občané tehdy hodně četli, objednávali také časopisy z ČSR. Ženy odebíraly Hvězdu, muži Zpravodaj a j. Téměř všichni rádi četli volyňský časopis Hlas Volyně a později Krajské listy. Kolo ČMS sehrálo v novém sále i několik úspěšných ochotnických představení pod vedením Boh. Vajskýbera.

V r. 1936 na podnět Anny Štěpánkové bylo založeno Kolo gospodyní wiejskich. Prospěšná, ale špatně chápaná organizace.

Kolo ve Stromovce uspořádalo několik příležitostných zábav a z čistého výtěžku zakoupilo veliký, měděný a vycínovaný kotél s „ruchadlem“. Občan Josef Janeček dal místo na svém dvoře, zazdil, ohra-

dil a zakryl místo, kde kotél stál. Každoročně v době sezóny vařily v něm ženy z celé obce i z blízkého okolí povidla ze všech druhů ovoce v pohodlí a při velké úspoře času i paliva. „Várka“ trvala celý den.

V r. 1936 byl na Stromovce pořádán kurs úsporného vaření a konservování ovoce, v r. 1937 kurs pečení.

V r. 1938 pořádán byl konkurs chovu drůbeže (karmazínů) a konkurs květinových zahrádek; poslední měl povznést estetický vzhled obcí.

Ve dnech 20. - 23. září 1937 několik členek Kola zúčastnilo se okresního autobusového zájezdu do několika státních statků a vzorných obcí v okrese rovenském a dubenském. Shlédly Targi Wolynskie v Rovně, slavné křemenecké lyceum, lesní školu a továrnu na výrobu sýrů v Křemenci, dále zemědělskou školu ženskou v Horyngrodě a mužskou v Šubkově nad Horyní, řekou, která tvořila přírodní polsko-sovětskou hranici. Zájezd byl zakončen návštěvou slavné počajevské Lavry, proslulého pravoslavného poutního místa v Počajevě.

Ve dnech 28. - 30. června 1938 zúčastnilo se několik členek okresního zájezdu vlakem do západního Polska. Shlédly solné doly v Bochni a Veličce, navštívily několik vzorných obcí a statků, zajely do Krakova a poutního místa Czenstochowy.

Zájezdů do ČSR, pořádaných ČMS v Lucku zúčastnili se v r. 1929 tito občané: učitel Ivaňuch s rodinou, v r. 1932 Jaroslav Mlejnek a Anna Štěpánková a v r. 1938 Marie Ivaňuchová a Anna Štěpánková. Po návratu byl každý středem pozornosti a trvalo dlouho než se občané nasytili vyprávění o krásách staré vlasti.

Velmi zajímavé, ba dojemné bylo vyprávění Jar. Mlejnika, který cestu do Čech podnikl v pokročilém stáří. Narodil se v Lestkově u Turnova v r. 1865 a jako šestiletý chlapec přijel na Volyň.

Při svém zájezdu do Čech zajel si i tam a jak sám vyprávěl, vše mu ožilo v paměti a bez ptaní, jako ve snu, dostal se až k rodné chalupě.

U Golů žila staříčká matka Marie Golové. Narodila se v Čechách. Do Ruska přijela mladičká dodatečně z rodinných důvodů na pas vystavený ve Vídni, který stále ještě schovávala na památku. Ta mimo

jiné ráda vyprávěla z Čech tuto událost: Když prý jednou navštívila tetu v Praze, dostala od ní nový, široký klobouk s kyticí a pentlí, aby prý nechodila v Praze v šátku. Na zpáteční cestě vlakem hned za Prahou vykoukla z okna a klobouk jí uletěl. Plakala prý, neboť se chtěla doma pochlubit, ale klobouk byl ten tam! „Byl to můj první a poslední klobouk!“, končila s povzdechem svoje vyprávění babička Chmelařová.

Pomalu však začali umírat zbývající zakladatelé Stromovky. Poslední z nich Jar. Mlejnek zemřel 14. dubna 1944 ve věku 79 let. Byl pohřben na vlastní žádost na hřbitově v Lucku, kde byla pohřbena celá jeho rodina.

Nutno zde připomenout, že na všech těchto pohřbech zpívali místní zpěváci. Hlavní z nich byla Marie Janečková, rozená Golová. Měla krásný, silný a jistý soprán. Její zásluhou byl každý pohřeb nad výraz slavnostní. Vedla zpěváky s jistotou odborníka. Zemřela před reemigrací a tak dosloužila čestně a nezištně všem, kteří dřímou svůj tichý sen na hřbitově buď v Lucku nebo ve Stromovce. Čest budiž její památce!

Všem pak, odpočívajícím na těchto hřbitovech, věčná paměť!

Začátkem polsko-německé války v září 1939 byla Stromovka jako i všechny jiné obce přelidněna uprchlíky od Krakova, Poznaně, Varšavy a j. Nikde nebylo hnutí. U uprchlíků bylo možno pozorovat bezmeznou lítost a beznaději. Po vstupu RA 17. září 1939 nastal šílený útěk všech vojenských složek. Všude byly pohozeny spousty zbraní a nábojů. Zbytky polské armády přechaly k rumunským hranicím. Civilní obyvatelstvo se s resignací pomalu vracelo do svých domovů.

Tehdy se začala Stromovka přizpůsobovat novým poměrům. Kolonie Podhájce, v níž byl starostou Čech Václav Kulich, bratranec Václava Kulicha, posledního starosty ze Stromovky, se připojila administrativně ke Stromovce, jejímž předsedou se stal po prvé Ukrajinec Pavlo Kyrlyuk.

Kolonie Podhájce povstala na pozemcích M. K. Josefy Bielskiej. Asi 50 let tyto pozemky byly v nájmu německých kolonistů. Protože byly rozloženy pod lesem, nazvali kolonii Kolonie Podhájce.

Teprve v r. 1927 prodal zpřimocněný advokát velkostatkárky Bielské tyto pozemky uchazečům

po 425 rb. ve zlatě za 1 ha. Pozemků bylo 326 ha 7.182 m. čtv. Usídlilo se tu 13 rodin českých, 16 polských (z nich však dříve jenom 4 r. patřily ke školnímu obvodu ve Stromovce), 8 německých a 4 ukrajinské. Němci odjeli do Říše jako repatrianti v lednu 1941. V r. 1943 v noci před Božím tělem vypálili banderovci 4 polské usedlosti. Při požáru shořela stodola Vl. Zedníka se všemi hospodářskými stroji. Rok na to - v r. 1944 - přede zněmi Poláci emigrovali do Polska a na jejich místa přišli Ukrajinci od Lublna.

V domě Ludvíka Štěpánka pak bylo založeno rozdělovací středisko všeho zboží, t. zv. báza. Také sál u Nováků byl zabrán na skladiště. V obci byl založen, v bývalém obchodě kupce Kina, konsum. Vedoucím byl Jaroslav Možíš. Později byl tento konsum přestěhován do domu J. Gola a vedoucím byl vyměněn Ukrajincem P. Tkačkem z blízké obce Dombrov.

Škola, která měla 78 dětí, dostala druhou pomocnou sílu - sovětskou učitelku.

Po jednom a půl roce vpád německých okupantů změnil znovu tvářnost Stromovky. Nastaly jiné pořádky. Zanikla báza a zůstal jenom konsum. Ve škole se začalo vyučovat německy. V I. třídě musely děti ovládat 200 německých slov. Nastaly těžké časy. Na naší úrodné Volyni začal se ukazovat nedostatek. Vše pohlcovaly t. zv. kontingenty. Bylo to období hrozných útrap, obzvláště po vypálení Českého Malína, 13. července 1943. Tu zahynuli žáci naší školy Antonie Žroutová, rozená Neumanová, schovanka Václava Ševce a Jaroslav Veselý. Antonie Žroutová zahynula s dítětem a matkou manželovou, manžel se zachránil. Jaroslav Veselý zahynul s celou svojí rodinou. Dále zahynuli zavraždění banderovci Marie Dittrichová, rozená Průšová, s manželem a dítětem. Oba byli žáky stromovské školy. Týmž způsobem zahynul Vladimír Jansa z Lyšče, patřící k místnímu školnímu obvodu. Tehdy byl také banderovec zavražděn cestář Kazimír Milevský. Jeho manželka byla Češka. Bydleli v cestářském domku mezi usedlostmi J. Koppa a Fr. Hejduka. Pracoval tehdy s dělníky na opravě silnice. Poněvadž se blížil večer, chtěl se u Hrušků přepat, kolik je hodin. Odešel asi 20 kroků, tu ze žita na něho vyskočili dva muži a než se dělníci vzpamatovali z úleku, zmizeli s Milevským. Pátáráni nemělo výsledku. Vdova se třemi

děti přijela jako reemigrantka do vlasti.

Příchod RA dne 2. února 1944 učinil přítrž tomuto nelidskému běsnění.

Počátkem března 1944 nastoupili jako dobrovolníci všichni muži od 13 - 50 let do I. čs. armádního sboru pod vedením L. Svobody. Později odešli do armády i mladší hoši a dívky vesměs jako dobrovolníci. Doma zůstalo jenom několik mužů propuštěných přímo z armády nebo na zvláštní povolení „Vojenkomatu“.

Jména dobrovolníků:

Ze Stromovky narukovali:

V. Štech, V. Kulich z Vizpole, J. Hruška, J. Kopp, V. Kopp, J. Novák, J. Prokůpek, J. Křepela, A. Průša, A. Janeček st.,

Dobrovolníci mladších ročníků:

Bohouš Průša, Ant. Hejduk, J. Růžicka, M. Hejduková, Ant. Janeček ml., S. Štěpánková, M. Kulichová, Anastázie Kulichová, Josef Kulich, Jar. Kulich, J. Kulich, Em. Kulichová, Bř. Rajman, Bož. Janečková, V. Janeček ml.

Zproštění byli:

J. Janeček, Jos. Bechiňski.

Z Podhájece narukovali:

V. Zedník, V. Linha, A. Juha, Vl. Řehák, Jar. Mencl, Vl. Hlušák,

Dobrovolníci mladších ročníků:

Anna Kulichová, Jos. Žitný.

Zproštění byli:

Václav Kulich, K. Kulich, Jar. Hlušák, J. Žitný, Vl. Kulich.

Padlí ze Stromovky:

Josef Růžicka, 18 let (jediný syn), Antonín Hejduk, Josef Průša, ženatý v Teremně, Antonín Průša, bratři, Stanislav Křepela, ženat v Rovně.

Z připojeného školního obvodu otcové:

Václav Valenta, Jaroslav Mencl, Miroslav Krupka. Václav Veselý zahynul na práci v Německu při náletu, Vladimír Kulich ze Zalesa zůstal v RA nezvěstný.

Téhož roku 1944 při pronásledování německé armády na západ od Lucka byly všechny obce, kde probíhala fronta, vystěhovány za řeku Styř. Stromovka byla tehdy úto-

čištěm mnohým těmto uprchlíkům. Češi hledali útočiště jen v českých obcích, Stromovka a Kol. Podhájece byly tak předlíněny, že nikde nebylo hnutí. Na jednom statku bydlely dvě i více rodin, mimo domácích hospodářů. Někteří přinesli nebo výjimečně přivezli s sebou skrovný majetek v několika rančích. Ti kteří však měli malé děti, přišli tak, jak stáli, když procházela fronta. Museli nést děti a na rance nebylo pomyšlení. Asi po půl roce se sice vrátili zpět do svých domovů, ale jejich movitý majetek byl úplně zničen.

Poslední válka přinesla mnoho utrpení. Hned v prvních dnech lehl popelem obytný dům Josefa Prokůpka. Požár povstal od zápalné pumy, nezachránili tedy nic. Později shořely stodoly Josefa Kulicha, Františka Hejduka, Antonína Janečka a Josefa Růžicky. V prosinci 1946 přijela do Lucka reemigrační komise a začala úřadovat. Všichni byli šťastni, že se shledají se svými drahými, od nichž neměli zpráv. Bohužel, všem toto shledání nebylo souzeno.

Rada občanů padla v poslední válce.

Občané Stromovky odjeli z Lucka 21. března 1947. Cestou zemřela Anna Skořepová, sestra V. Průšy a byla pohřbena na Velký pátek 1947 v Mukačevě. Budiž jí Podkarpatská země lehkou!

Do Žatce přijel vlak s reemigranty 7. dubna 1947. Z narozených ještě v Čechách se vrátily do vlasti: babička Chmelařová, Drbohlavová a 94letá nejstarší Hejduková. Do roka však obě zemřely.

Ve Stromovce zůstaly pouze dvě ženy, provdané za Rusy: Anna, rozená Kádnerová, a Marie, rozená Kulichová.

Po návratu do vlasti trvalo nějaký čas než se všichni usídlili. Jsou rozptýleni po celé republice. Po nejvíce jsou usídlení na Žatecku, Litoměřicku, u Jaroměře, Šumperku a na Jižní Moravě. Žijí, až na malé výjimky, šťastně a rádi se vzájemně navštěvují. Skoro všichni odebírají Věrnou stráž a rádi ji čtou. Je pro ně požitkem s dávnými spoluobčany a se všemi volýnskými Čechy vůbec.

Kéž tato vzpomínka na události v naší milé Stromovce oživí v paměti všech dobré i zlé strávené na úrodné a krásné Volyni!

Stonařov, srpen - září 1950.

Marie a Jiljí Ivaňuchovi

VYSTĚHOVALCI

Obrazy ze života volyňských Čechů — Píše Josef Foitík

13. pokračování

A nyní napadla „jasného pana“ Tatermana pekelná myšlenka: Prochorův klín, hluboko se vřezávající do panských polí dá se zrušit. Prochor nežije a opuštěná vdova musí být ráda, když za svoji zahrádku něco dostane a nebude-li chtít se dohodnout, pak se jí půda jednoduše zabere...

Přebrnuly se žně a nadešel podzim. Lidé sklídili svá políčka a chystali zemi k podzimnímu setí.

Také na panském se oralo o překot. Dcera netušila, co se splánovalo v hlavě Tatermana a klidně odešla k zámožnější rodině pomáhat mlátit cepem, když za ní přiběhl sousedův klučík se vzkazem, že panští oráči ořou její zahrádku. Napadlo ji, že se v Tatermanovi ozvalo svědomí a že za zrádu, kterou utrpěla, dal jí alespoň svým potahem zorat její pozemek. Chlapec však vysvětloval, že oráči ořou její políčko vcelku současně s panským a již je rozorána mez. Tu si vzpomněla na to, že majitel panství odebral již několik políček a aniž by děle čekala, rozeběhla se na své políčko. Oráči téměř dorážali. Padla před nimi na kolena a prosila, aby toho zanechali, aby ji nepřipravovali o kousek výživy, kterou jí dával ten malý kousek půdy. Oráči se zastavili. Vysvětlovali však, že dostali rozkaz od pána a ten, že musí splnit, jinak bude s nimi zle. Zoufalá Prochorová předeběhla před prvního oráče a sedla si do čerstvě vyorané brázdy a že se odtud nehne.

Oráči byli bezradní a poslali pro pána. Taterman přijel na koni v okamžiku. Byl rozvztekl a strašně zuřil. Vytrhl bič oráčovi z ruky a řádně s ním po nebohé mojí dceři. Zakvílela a skulila se do brázdy. Pán sekal do ní jako zběsilý hlava nehlava, až přestala naříkat. Pak vyřval po biči koním, před nimiž se nešťastnice svíjela ve strašných bolestech. Koně se divoce vzepjaly a skočili kupředu. Jen tak tak, že oráč ubnul pluhem, který mohl dcerku zle poranit. Přes to však byla zasažena koňskými kopyty a to velmi nešťastně.

Dozvěděl jsem se to až za hodnou chvíli a když jsem na pole

přiběhl, byla moje nešťastná dcerka v hrozném stavu. Svíjela se na zemi v hrozných bolestech, srdcevroucne naříkala a proklínala Tatermana nemožnými kletbami. Čekala rodinu a nyní věděla, že se jí už nedočká. Prála tedy pánovi, aby ani on se nedočkal radosti na svých dětech.

Odesli jsme nešťastnou domů a druhého dne jí již nebylo. A teď znáte důvod, proč jsou dcery našeho pána kulhavé. Je to prokletí. Jinak to ani není možné.

Já jsem docílil alespoň toho, že se úřady dozvěděly o činu, jehož se šlechtic dopustil a ač se snažil podplácet na všechny strany, přece jen nešel ani lidské spravedlnosti. Byl deportován na Sibiř, kde si odseděl dvanáct let. Doma po něm zůstala manželka s třemi děťátky. A tady to začíná: když děvčata dorůstala k čtrnáctému roku, začala kulhat. Tak všechna tři po sobě. Ve čtrnácti letech jim přestávala růsti jedna noha.

Já přicházím každý rok v tento den k tomuto chrámu, abych se podíval na toho, který mne připravil o jedinou moji radost - jediné moje dítě. A pak se mu zde chci vždy ukázat, jako živá výčitka jeho svědomí...

Stařec končil své vyprávění a teprve nyní si Jaroslav povšiml, že po tvářích mu kanou slze. Také Jaroslav byl hluboce dojat starcovým bolem, jenž se v něm probudil smutným vzpomínkami. Poděkoval dědouškovi a srdečně se s ním rozloučiv, odcházel zamyšlen ke kostelu.

Pobožnost se blížila ke konci a za chvíli se lidé hrnuli z chrámu. Mezi nimi zahlédl Jaroslav Věru. Zavolal na ni. Zaslouchla ho a usmála se. Nechali se oba unášet davem, až nedaleko ulice se dostali k sobě.

„Kde jsou ostatní?“ ptal se Jaroslav.

„Nevím. Ztratili se mi.“

„Budem na ně čekat?“

„Oni nás doženou.“

Těto odpovědi byl Jaroslav nesmírně rád. Ví, že je asi nikdo

nedožene a že ta cesta domů bude patřit vlastně jen jim samotným.

Slunce se schylovalo k západu a dlouhými polibky svých paprsků zlatilo zemi, když oba ruku v ruce se přiblížili ke své vesničce.

Nad ní se pomalu kladly dlouhé stíny jednotlivě rostoucích velikánů, dubů a tichý májový večer uspával krajinu.

XVI.

Léta plynula nad volyňskými vískami, nivami a lesy jako voda v potocích zapadala do nekonečna minulosti.

A jako upadla v zapomenutí všechna sláva Volyně z minulých věků, tak také upadají v zapomenutí doby českého vystěhovalectví na Volyně.

O slávě zaslých staletí vyprávějí našim dobám už jen ojedinelé turecké, tatarské, kozácké nebo polské mohyly, rozpadávající se zříceniny hradů a hradek a už jen sotva znatelné zbytky ochranných valů.

A o dobách českých vystěhovalců?

To už jen ojedinelí stařečkové si na něco vzpomenu, co jim dnes připadá jako sen, něco zachovaly velmi řídké rodinné nebo obecní kroniky a jiných svědků snad ani není...

Ovšem, jsou. Jsou, ale mlčí...

Jsou to ty nesčetné české hřbitůvky, rozseté po celé Volyni, opuštěné a zarůstající travou. Na nich odpočívají věčný sen ti, kdož jako vystěhovalci přišli tam hledat nový domov a kteří by mohli vyprávět, kdyby jim Věčnost nezavřela ústa. Dlouhá léta se rvali s přírodou, s nezvyklými poměry, s prostředím, vítězili a jako vítězové po splnění poslání odešli a odnesli s sebou mnohá a krásná svědectví. Místa, kde odpočívají, značí někde jen kamenný pomníček, někde jen dřevěný kříž, pokud se ještě nerozpadl nebo už jen hromádka hlíny, která se ztrácí, zírání...

Jen staré duby nebo lípy nad nimi šumí svými haluzemi, jako by si vyprávěly o životě a osudech těch, kteří zde spí a na něž se kladou dlouhé tmavé stíny rozložitých korun.

Kde jste, volyňští Dalimilové, abyste vyzvedli vše to, na co se už dnes zapomíná a zachovali to pokolením příštím?

Kde jste, pěvci, básníci a spisovatelé české Volyně, abyste tvořili

díla, k nimž vám jedinečné náměty dává každý zapadající rávek opuštěných českých hřbitůvek na Volyni?

Léta plynula jako voda a mnoho se změnilo v českých vesničkách na Volyni.

Malý zvonek na návsi, zavěšený na jednoduché dřevěné zvonice s kulatou stříškou a letopočtem 1888 vyrytým ve sloupe, svým tklivým klínkáním vyprovodil už několik zakladatelů obce k věčnému odpočinku. Zmizely také malé chaloupky na pokraji vesnice a dýmající mlíže osadníků - Němců. Odešli němečtí dřevaři hlouběji do lesů, kde bylo jejich práce více potřebí. Na místě očouzených chaloupek byly rozsáhlé budovy českých občanů, jejichž počet ve vesnici stále vzrůstal.

Obec měla už také bezkou školní budovu uprostřed vsi, v níž vedle prostorné třídy byl také slušný byt pro učitele. Ale neučil tam už Havlík.

Po zápase o českou školu, který občané tak zvláštním způsobem vyhráli, ochabl u nich zájem o české vyučování a nakonec někteří mínili, že by bylo lépe, kdyby se vyučovalo rusky. Prý to budou děti více potřebovat, když už žijí a v budoucnu budou žít v Rusku.

Havlík, který se s takovou láskou a obětavostí oddal svému povolání, toto mínění občanů hluboce zabolelo a rozhodl se, že ze školy odejde.

Někteří sousedé mu to sice rozmlouvali, nejvíce Kořena a Horák, ale Havlík byl umíněný.

A tak do nové školní budovy přišel učitel Rus.

Děti mu málo rozuměly, bály se ho jako ohně a nechodily už tak ochotně do školy jako za Havlíka. Občané záhy pocítili tento rozdíl, ale nedalo se už nic dělat.

Také „na hrázi“ se stala změna. Starý rozvrzaný škohrtálek zmizel a na jeho místě se objevila výstavná, dřevěná sice, ale velmi hezká budova. Do ní také přišlo několik kusů nového mlýnského zařízení. A majitelem toho všeho byl už nadobro Horák, jemuž Češi z daleka široka říkali pouze „mlynář“. Na rozdíl od jeho bratra sedláka, který byl jen Horákem. Starý Danylo, věrný strážný duch mlýna, se nyní rozplýval štěstím, když slyšel, jak to tam uvnitř budovy krásně klope, hučí, šumí a jak se tam sype moučka, jakou zde ještě v životě lidé neviděli.

Největší změna se však stala s panstvím polského šlechtice Sumiňského.

Panstvo Sumiňských velmi těžce neslo nerozvážný krok své dcery Aněly. Sumiňski se zprvu hrozně rozhněval na Čechy a vinil Václava Hamáčka, že odloudil jeho dceru. Brzy se však od mladých lidí v Petrohradě dozvěděl o pravém opaku, že to byla právě jeho dcera, která pobláznila Václava a konečně, aniž by požádala o souhlas rodiče, tajně s ním odestovala za moře. Sumiňského hněv vůči Čechům po tomto vysvětlení polevil a dokonce poněkud litoval Václava. Znal svoji dceru a měl neblahou předtuchu, že až ji Václav zevšední, že jej od sebe odpudí nebo mu jednoduše uteče a bude někde zase žít svým rozpustilým životem.

Aněla domů vůbec nepsala a Sumiňski jen od Čechů se dozvěděl, kde se nachází Václav. Napsal mu dopis. Václav dlouho neodpovídal. Teprve po dlouhé době přišel dopis, kde Václav stručně vylíčil celý případ. Nezmiňoval se ale ani slůvkem o tom, zda slunko vzájemného štěstí se na ně ještě usmívá nebo zda snad se již schovává. To ještě více utvrdilo ve starém pánovi jeho předtuchy. Smířil se s osudem a věnoval již také více pozornosti svým českým sousedům. Naléhal také na svého syna Zbyška, aby se oženil, vystoupil z vojenské služby a věnoval se statkům, které byly stále ještě rozsáhlé a vyžadovaly více péče, neměly-li přijít v nic. Zbyšek nejevil příliš ochoty pro venkovský život, dlouho se vymlouval, až pak prohlásil, že zůstane trvale v armádě. To starého Sumiňského hodně zarmoutilo.

Opustil nadobro Petrohrad a usadil se na svém panství.

Až pak po několika letech přišla zpráva, kterou Sumiňski téměř denně očekával, ale která přece jen na něho působila jako blesk z jasného oblohy.

V dopise, který Václav poslal Sumiňskému, bylo jen několik vět: Aněla uprchla od Václava a zmizela. Dost možná, že je zase na cestě do Evropy. Václavovi však zanechala po sobě památku: malou Anětku, která už krásně žvatlá. . .

Sumiňski pod tíhou této zprávy nachevil hlavu, na čele se mu objevily hluboké vrásky a vlasy kvapem bělely. Co zbude z jeho kdysi slavného rodu? Komu případně jednou jeho jmění? Bude ho Zbyšek po částech roztrácet jako dosud nebo případně neznámému dítěti po jeho dceři a toho Čecha.

Zpráva nezůstala pod pokličkou a dostala se až do české osady. Tam už nikoho nevzrušila. Václavovi už dávno všichni odvykli, starý Hamáček jen nevrle mávnul rukou a Věra, nyní už šťastná maminka několika capartů se jen trpce usmála.

Ani nepřekvapila zpráva, že Sumiňski prodává své panství za velmi výhodných podmínek a že toto nabízí ke koupi Čechům.

A když panstvo Sumiňských nakládalo poslední svá zavazadla na vozy a připravovalo se na cestu někam do Varšavy, do dvora, brannou, na níž byl nápis „Pro Deo et Patria“, vjížděly první vozy nových majitelů - Čechů.

Také hajný Berent se chystal k odjezdu za svým panstvím. Přišel se rozloučit s Čechy, s nimiž často chodil na čekání. Rozloučil se, přebodil si pušku přes rameno a zamířil k lesům. Šel nějak sklíčeně, přehrbený a pomalu. Jako by to ani nebyl ten roz dováděný myslivec. Lidem se mimoděk vymanila vzpomínka na to, jak tehdy hajný Berent uprostřed noci střelil do kříže na rozcestí a zadívali se za ním, až zmizel v lese.

Bylo parné letní odpoledne a nikdo ani mráčku. Na polích dozrávalo obilí, v žitě šustili cvrčci a křepelka vyvolávala své „pojd pod mez“.

Asi kolem čtvrté hodiny se objevil na západě malý mráček, který se líně, sám, jeden, posunoval nad lesy. Nikdo si toho ani příliš nevšiml. Až teprve když nad lesem krátce zahřmelo, podívali se lidé v tu stranu, odkud se hřmění ozvalo. Tam však už bylo zase ticho a mráček se ztrácel, až zmizel docela.

Teprve za několik dnů přilétla do vesnice zpráva, že děti našly v lese mrtvolu. Byl to nějaký muž a ležela vedle něho puška.

Že by Berent? - napadne Tvrdlíka.

Dlouho nemeškal. Zapráhl narychlo koně, zavolal na Černína a již ujížděli k místu, kde podle zpráv leží nebožtík.

Ano, byl to Berent.

Ležel uprostřed cesty, puška vedle něho. Zastřelen nebyl, poněvadž nikde nebylo po krvi ani stopy.

„Viš, to tehdy ten mráček. . .“ poznal na Černín.

Tvrdlík pokýval hlavou a smutně sňal čapku. Hajný Berent za svým panstvím neodjel.

Vzpomínáme...

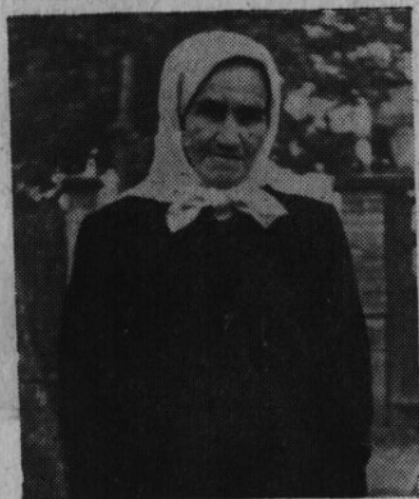

Radostný den vítězství - 9. květen — nám vždy připomíná bolestnou vzpomínku na naši sestru **Zofii Kratochvílovou, roz. Tučkovou,**

kteřá v ten den odešla z našeho středu. Zesnula po dlouhé a těžké nemoci ve stáří 54 let, když ještě uslyšela zprávu o ukončení války. Zůstalo nesplněno přání uzít českou zemi, shledat se s příbuznými a známými. Spí svůj věčný sen na opuštěném evangelickém hřbitově v Michalovce na Volyni, ve svém rodišti.

Zesnulá neměla svých dětí, ale byla laskavou, obětavou a dobrou matkou nám, dvěma svým nevlastním sestrám - sirotkům, které jí posíláme na hrob kytice nehynoucích vzpomínek.

Věra H., Rozárka M.
a ostatní sourozenci.

Dne 14. ledna 1951 odešla od nás navždy naše drahá maminka, babička a prababička **Anna Končická, roz. Truková, nar. 15. 8. 1868** v obci Slané u Plzně, odkud jako malé děvče odejela s rodiči na Volyn. Přes 70 let žila v cizině a v r. 1947 vrátila se zpět do rodné země. Nebylo jí však dopřáno dlouho zde pobýt. Po krátké, ale těžké nemoci zavřely se její oči navždy.

Odešla jste, ale v našich srdcích žijete stále! Kdož jste ji znali, vzpomeňte s námi. Nechť je jí země česká lehkou!

**Synové, dcery, zeťové,
vnuci a právnucci.**

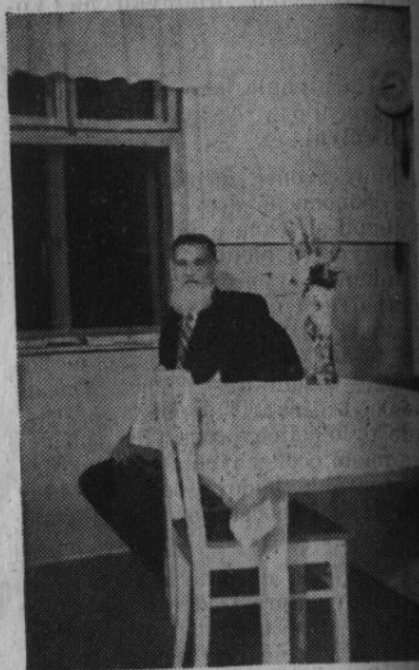
Oznamujeme všem přátelům a známým, že 3. května 1951 odešel na věčnost, aniž se s námi rozloučil, náš drahý **Jaroslav Šťastný, nar. 27. 4. 1886** v Teremně na Volyni. Zemřel po vleklé nemoci v nemocnici v Lounech. Tělesné pozůstatky zesnulého byly uloženy k věčnému spánku na hřbitově v Chomutově.

Předčasně jsi nás opustil, mohl jsi s námi ještě dlouho býti, ale Pán všeho světa soudil jinak. Budiž Ti milovaná česká země lehkou!

Vždy s láskou na Tebe budeme vzpomínat.

Manželka, děti, vnuci a příbuzní.

Blahopřání

Dne 13. června 1951, v den sv. Antonína, dožívá se náš drahý otec, dědeček a pradědeček **Antonín Voráček, nar. v Mirohošti na Volyni** svých 79. narozenin. Před reemigrací žil v Dlouhém Poli. Nyní tráví svá požehnaná léta ve Společích u Chomutova.

Přejeme mu při této příležitosti ještě dlouhá léta zdraví a síly pro radost nás všech.

**Dcery, synové, vnoučata
a právnučata.**

U příležitosti dvacetipětiletého výročí společného manželského života slaví 22. června 1951 **Josef a Marie Cajhamovi** stříbrnou svatbu. — Do dalších mnoha let společného života vše nejlepší přejí

děti, příbuzní a Josef Sova.

Věrná stráž vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně nákladem vlastním. Vedoucí redaktor **Jaroslav Chudoba**. Redakce a administrace: Zatec, nám. Velké říjnové revoluce 155, telefon 550. Tisknou Krušnohorské tiskárny, národní podnik, závod Chomutov, telefon 13. Dohledací poštovní úřad Zatec. Předplatné na rok 1951 je 150 Kčs. Konto poštovní spořitelny č. 728301, Okresní spořitelna a záložna Zatec a Svaz Čechů z Volyně č. 10268